

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerkljimi, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sajzneni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 178 (13.711)

Trst, petek, 10. avgusta 1990

Medtem ko je Varnostni svet OZN označil iraško aneksijo Kuvajta za pravno neveljavno

V Savdski Arabiji več tisoč vojakov ZDA

V Kairu so predstavili vrh arabskih držav

Danes bo v Bruslju sestanek NATO, na katerem bodo razpravljali o predlogu posega večnacionalnih sil

Sovjetska zveza se je izrekla proti enostranski uporabi sile - Zavzema se za rešitev pod okriljem OZN

Libijskega predsednika Gadafija je v Kairu dočkal Mubarak (Telefoto AP)

KUWAIT CITY, KAIRO, WASHINGTON — Okrog Iraka in zasedenga Kuvajta se čedalje bolj stiskajo »defenzivne«
klešče ZDA in njihovih zaveznikov. Kot poroča Washington Post naj bi ZDA v Savdski Arabiji postopoma razporedile 50 tisoč vojakov, tolikšna koncentracija vojaških sil pa bi bila največja od časa vietnamske krize. V Savdski Arabiji so se že izkrcale najbolj izurjene enote 82. aviotransportne divizije, tj. iste, ki je soodelovala pri invaziji Paname. Šef vojaškega poveljstva ZDA Colin Powell je dejal, da v trenutku, ko bodo razporedili vse čete, bodo ZDA povsem nared za morebitni spopad z Irakom; pripravljene bodo tudi na napade z najbolj nevarnim »paradnim konjem«
Iraka, tj. kemijskim orožjem. Viri Pentagona navajajo, da so nekateri ameriški marinci dospeli že v bližino meje med Savdsko Arabijo in Kuvajtom.

ZDA so bile včeraj dokaj aktivne tudi na diplomatskem področju. Državni sekretar James Baker se je mudil v Turčiji, kjer je turškega ministrskega predsednika Turguta Ozala zaprosil za podporo pri morebitnem vojaškem posegu zoper Irak. Njegov namestnik John Kelly pa je prispel v Damask, kjer se je ravno tako pogovarjal o vprašanju Irak-Kuvajt. ZDA, poleg tega, iščejo podporo Irana, tj. nekdanjega najbolj nevarnega sovražnika Iraka. Pritisk ZDA na arabske države, je že prinesel nekatere rezultate; popustil je npr. jordanski kralj Husein, ki je obsodil priključitev Kuvajta k Iraku. Jordanija je doslej imela dokaj zmerno stališče do vprašanja Irak-Kuvajt, glavni razlog pa so gotovo bile tesne gospodarske vezi z Irakom.

V notni fronti proti Iraku se medtem še niso zedinili glede predloga ZDA o sestavi mednarodnih vojaških sil.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sovjetsko stališče

MOSKVA — »Eskalacija nasprotij«
v Zalivu izziva v Moskvi zaskrbljenost in strah, kajti vse to se dogaja na območju, ki je že sicer prenapolnjeno z »vnetljivo snovjo«
v obliki zakoreninjenih konfliktov, starih zamer in vzajemnih ozemeljskih zahtev. Poleg tega se tod prepletajo interesi cele vrste držav, vključno s Sovjetsko zvezo, pravi včerajšnja izjava.

Sovjetsko zunanje ministrstvo na očitne poskuse ZDA, da bi Moskvo potegnili v skupno blokado Iraka, odgovarja: »Predlagamo, naj se varnostni svet OZN neprestano ukvarja s tem skrajno žgočim vprašanjem. Pripravljene smo tudi na to, da bi se takoj začeli posvetovati v okviru komiteja vojaškega štaba varnostnega sveta, ki bi skladno z ustanovno listino OZN lahko opravil zelo pomembno nalogo.«

V isti izjavi izraza sovjetsko zunanje ministrstvo razočaranje nad dejstvom, da izmenjava poslanic med predsednikoma Sovjetske zveze in Iraka Mihailom Gorbačovom in Sadamom Huseinom, ni prinesla nikakršnega popuščanja, marveč nasprotno: iraški voditelj je mimo sporazuma o prijateljstvu med obema državama, ki predvidva v takih primerih vsaj posvetovanja, nasilno anektiral Kuvajt. Moskva se nekako opravičuje, češ da jo z Irakom veže sicer dolgo-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Večina članic Opeca bo povečala dnevno proizvodnjo surove nafte

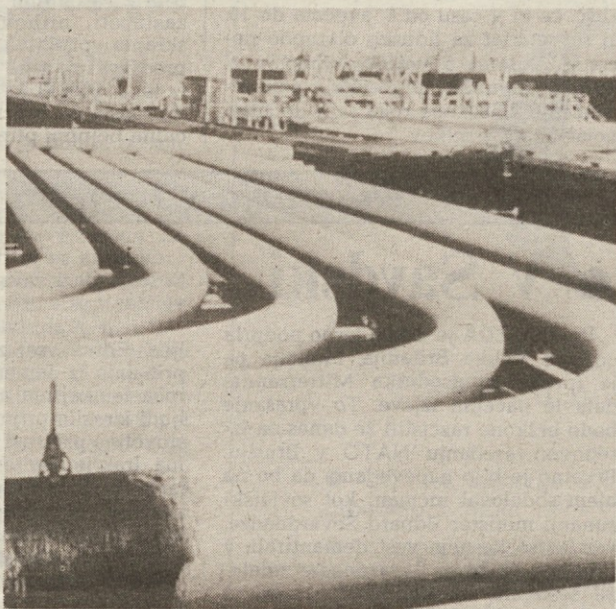
Cene nafte na svetovnih trgih

na ravni pred iraškim vdorom

LONDON — Svetovni naftni trg po skoku cen takoj po iraški okupaciji Kuvajta se počasi umirja, cene pa se spuščajo na raven, na kateri so bile pred iraškim posegom. Tako se je nafta Brent v Londonu včeraj pocenila na 24,65 dolarja za sodček, medtem ko so to nafto v sredo ponujali po 25,90 dolarjev, še prej pa je že preseгла tudi 28 dolarjev za sod. Močno je padla cena tudi na newyorški blagovni borzi, kjer se je nafta West Texas Intermediate glede na dobavni rok pocenila za 1,32 do 2,35 dolarja za sodček.

Po mnenju strokovnjakov na naftnih trgih je za zdaj še prezgodaj za trditev, da so se cene dokončno umirile oziroma, da bodo še padle. K včerajšnjim padcem cen so še pred odprtjem newyorškega trga pripomogle novice, da je večina članic Opeca sklenila, da poveča lastno proizvodnjo in na ta način v največji možni meri nadoknadi izpad nafte, do katerega je prišlo zaradi embarga na uvoz iraške in kuvajtske (na sliki AP naftovod v Kuvajtu) nafte.

Zalivska kriza pa ima še druge gospodarske posledice. Na evropskih borzah je bilo včeraj mirno, negativen trend pa so zabeležili le v Milanu. Včeraj sta bila stabilna tudi dolar in nemška marka. Do zanimivega, vendar pričakovane, pojava pa je prišlo na področju zavarovalništva. Takoj po iraškem vdoru v Kuvajt so se cene zavarovalnih polic za plovbo ladij v Perzijskem zalivu izredno dvignile, kljub temu pa so doslej dosegle šele petino cene, ki so jo zavarovalnice zahtevale med iraško-iranskim spopadom.

DP kritična zaradi oporišča v Sigonelli

Italijo zelo skrbi

nova zalivska kriza

RIM — Italija izredno pozorno sledi razpletu dogajanj v Perzijskem zalivu. Predsednik republike Cossiga, ki je trenutno na počitnicah v gorah pri Cansigliu, dobiva redne informacije preko stikov z ministrskim predsednikom Andreottijem in zunanjim ministrom De Michelisom. Tudi predsednik senata Spadolini, ki je še vedno v Kolumbiji, kjer je zastopal Italijo ob namestitvi novega predsednika, sledi z veliko pozornostjo razvoj zalivske krize. Zanimanje je povsem razumljivo tudi glede številnih zahtev po parlamentarni razpravi, do katere naj bi prišlo čimprej. Zahteve izhajajo tudi iz odgovornosti, ki bremenijo Italijo, v kolikor predsednik Evropske skupnosti. DP je vsekakor že izjavila, da je vlada že precej v zamudi glede razčiščenja vprašanja o krizi v Zalivu.

DP trdi tudi, da je Italija kršila dogovore z ZDA iz leta 1946, ko je dovolila Američanom, da izkoristijo bazo v Sigonelli za pomoč ameriškim aviotransportnim enotam. Za tako dovoljenje bi bila morala vlada počakati na

avtorizacijo parlamenta, zato se DP čudi temu, da nista predsednika poslanske zbornice in senata še sklicala obe veji parlamenta.

S stališčem DP se pa ne strinja minister za odnose s parlamentom, liberallec Sterpa, ki trdi, da koncesija dovoljenja izhaja neposredno iz dejstva, da je Italija članica NATO. Sterpa je vsekakor naglasil dejstvo, da je nesmisleno kritizirati vlado, ki se je do danes izkazala zaradi svoje odprtosti do dialoga.

Na Franesini so se tudi včeraj vrstila zasedanja, ki jim je predsedoval generalni direktor za gospodarska vprašanja, veleposlanik Vanni D'Archirafi. Na zasedanjih je bil govor predvsem o načinu, s katerim bodo postali operativni gospodarski ukrepi proti Iraku, kot je to 6. avgusta določil varnostni svet. Z embargom se popolnoma strinja La voce repubblicana, ki je dokaj kritično ocenil izjave bivšega pred-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pri Bovcu
trčili
jadralski
letali:
2 mrtva

NA 8. STRANI

Po »padcu« dogovora o volilnem zakonu v parlamentu NDR

včeraj Bundestag zavrnil Kohlov predlog o anticipaciji volitev

BERLIN — Že v noči na četrtek je zahodnonemški kancler Helmut Kohl (na sliki) doživel posredni poraz v vzhodnonemški »ljudski skupščini«, ki na zasedanju predvsem zaradi »nepazljivosti«
večine ni uspela odobriti sporazuma o volilnem zakonu, ki sta sprejeli vodstvi ZRN in NDR prejšnji petek v Vzhodnem Berlinu in ki naj bi na NDR prenesel določila volilnega zakona, ki velja v ZRN.

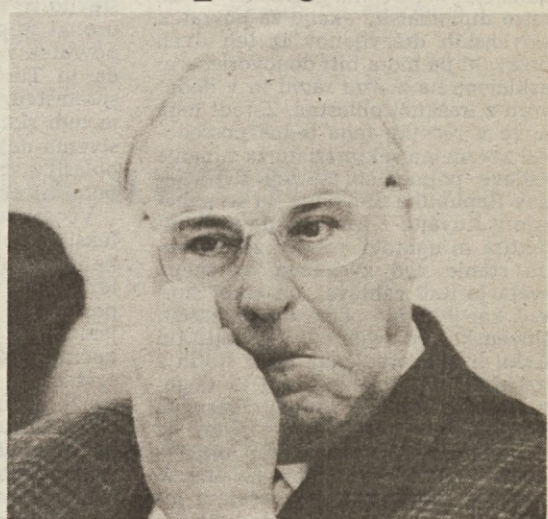
Po tem nepredvidenem »spodrsrlaju«
je postala tudi razprava v Bundestagu, ki je dvodnevno izredno zasedanje posvetil mednemškemu vprašanju, o volilnem zakonu brezpredmetna. Ratifikacijo volilnega dogovora so umaknili z dnevnega reda, ponovno pa bodo o njem razpravljali na izrednem zasedanju Bundestaga 23. avgusta.

Po neuspehu »glavne«
točke poslancem ni preostalo drugega, da predvsem na splošno razpravljajo o nemški združitvi. Pri tem bistvenih novosti v stališčih strank ni bilo, ob koncu pa je le prišlo do izraza skupno stališče vseh strank, da je gospodarski položaj v NDR tako zaskrbljujoč, da je najboljšje za vse,

da čim prej pride do združitve z zahodno sosedo. Na podlagi te ugotovitve pa je kancler Kohl skušal od Bundestaga dobiti odobritev resolucije, po kateri bi do združitve z NDR prišlo že 14. oktobra, takrat pa naj bi bile tudi prve vsenemske volitve, kot je to večer prej že zahteval vzhodnonemški parlament.

Toda predlog vladne koalicije je dobil le 254 glasov, proti pa jih je bilo 186. Takoj je postalo jasno, da ustavni amandma glede anticipacije volitev za 7 tednov, nima nobenih možnosti, da bi dobil potrebno dvotretjinsko večino. Kohlu zdaj sicer še preostane karta zaupnice in predčasne razpustitve parlamenta, vendar pa je je Kohl večkrat poudaril, da se tega mehanizma ne bo poslužil. Vsenemske volitve bodo tako 2. decembra, kot je bilo prej dogovorjeno.

S tem dvojnimi porazom kanclerja Kohla pa je nedvomno najbolj zadovoljen opozicijski voditelj zahodnonemške SPD Lafontaine, velja pa omeniti, da je včeraj zvečer nepričakovano prispel v Bonn vzhodnonemški premier De Maiziere, ki se bo s Kohlom pogovarjal o položaju v obeh Nemčijah.

Ker je zvezni zbor skupščine skoraj soglasno sprejel dopolnila k ustavi Predsednik ZIS Marković ostaja kljub težavam dosledni optimist

BEOGRAD — ZIS je zelo zadovoljen, ker je zvezni zbor skupščine SFRJ predvčerajšnjim skoraj soglasno v svežnju sprejel predlog 25 dopolnil k ustavi SFRJ. To je na večerajšnji seji ZIS, katere začetka so se prvič udeležili domači in tuji novinarji, poudaril predsednik Ante Marković.

To dejanje kljub krizi in strahu, da Jugoslavija ne deluje, da ne obstaja in da se dezintegrira, po Markovićevih besedah pomeni izraz opredeljevanje vseh republik in pokrajin ter narodov in narodnosti za nadaljevanje reforme v Jugoslaviji.

Marković je opozoril, da morajo dopolnila potrditi še republiške in pokrajinske skupščine in ocenil, da ploskanje, ki je pospremi sprejem dopolnil v zveznem zboru, odseva poleg osebnega razpoloženja delegatov tudi razpoloženje okolja, ki ga ti predstavljajo.

S prejetjem dopolnil in temeljnih reformnih zakonov o družbenem kapitalu, o podjetjih in o trgovini smo odprli prostore za revolucionarne spremembe v strukturi jugoslovanske družbe, izhajajoče iz gospodarske učinkovitosti, političnega pluralizma, pravne države in socialne pravičnosti. Začeli smo, je poudaril, s spremembami sistema po sebi (»doslej smo spremljali obstoječe sisteme«), ki bodo omogočile, da sklenemo sporazum o prihodnji Jugoslaviji po parlamentarni poti, na bolj preprost in racionalen način. Vse tisto, kar so pred dvema dnevoma sprejeli v skupščini SFRJ - dopolnila in reformni zakoni - »smo izdelali v tej sobi,« je z zadovoljstvom ugotovil Marković in dodal, da to pomeni tudi priznanje nosilcem in politikom ZIS. Marković je dejal, da nas do konca leta čaka še pomembno prenavljanje gospodarstva in večstrankarske volitve za zvezni zbor, ter je izrazil upanje, da bo razprava o predlogu dopolnil v republiških in pokrajinskih skupščinah kar najbolj potrdila opredelitev delegatov v zvezni skupščini in dala možnost za to, da dopolnila jeseni dokončno sprejmemo. Gre za, je poudaril Marković, pomembne dokumente za usodo Jugoslavije in za naravo jugoslovanske družbe. Ta del seje ZIS, na katerem so bili tudi novinarji, se je v nadaljevanju spremenil v mini tiskovno konferenco. Marković je na vprašanje dopisnika Reuterja o blokadi Srbije v skupščini Jugoslavije odgovoril: »Nisem opazil, da bi šlo za blokado, gre za normalno usklajevanje tekočih dokumentov.« Dodal je, da so vsi osnovni reformni zakoni že sprejeti in da pričakuje, da bodo septembra sprejeti tudi predpisi, ki so še v postopku. ZIS se, kot je dejal Marković, ne razburja zaradi zaustavitve razprave, saj verjame, da bodo vsa sporna vprašanja uskladila.

Na vprašanje novinarja TV Beograd - kako razlaga različne oddmeve na ustanovitve Zveze reformnih sil Jugoslavije - je Marković na kratko odgovoril: »Zdaj ste v prostori ZIS. Ostanite z vprašanji v okviru funkcij vlade, o strankah pa se lahko pogovarjamo kje drugje.«

Markovićev odgovor na vprašanje dopisnika rimskega časopisa Republika, ali bo predvčerajšnje glasovanje v skupščini SFRJ prispevalo k pomirni razpravi o prihodnji naravi jugoslovanske države, je bil še krajši: »Da.«

Dopisnika londonskega časopisa Times je zanimalo, od kod Markoviću toliko optimizma glede tega, da bodo dopolnila v republiških skupščinah sprejeta. Na to je ministrski predsednik ponovil, da je sprejem dopolnil v zveznem zboru dobro znamenje, govori o tem, da se razpoloženje v Jugoslaviji spreminja in vse bolj podpira spremembe v družbi. Marković ni zanikal, da bo v zveznih enotah nekaj težav s posameznimi dopolnili, opozoril pa je, da bodo nazadnje sprejeta tista dopolnila, ki bodo dobila podporo vseh. Sem optimist in menim, da bo daleč največ dopolnil sprejetih. »Zadovoljni pa bomo, če bo sprejeto eno samo dopolnilo, saj bi bil že to napredek glede na položaj, v katerem smo sedaj,« je poudaril Marković in ocenil, da ni razlogov za dvome, da bo nadaljnji postopek glede dopolnil »manj pozitiven« kot doslej.

Zadnje vprašanje ministrskemu predsedniku preden je ZIS nadaljeval sejo za zaprti vrati, je postavil dopisnik AFP - kako bodo dopolnila sprejeta glede na razpustitev skupščine Kosova? Marković je odgovoril: »Tudi to sedaj proučujemo.«

Sklep zveznega zbora jugoslovanske skupščine Slovenska deklaracija Izjasni naj se ustavno sodišče SFRJ

BEOGRAD — Zvezni zbor je sprejel sklepe o deklaraciji o suverenosti slovenske države, v katerih izraža »globoko zaskrbljenost« zaradi sprejetja deklaracije, ki je, kot so poudarili prekršila ustavo SFRJ ter pravice in svoboščine državljanov.

Zvezni zbor se je po razpravi, v kateri je sodelovalo 12 delegatov, strinjalo z ocenami in stališči državnega predsedstva o deklaraciji in se pridružil njegovi zahtevi, naj ustavno sodišče Jugoslavije čimprej oceni ustavnost in zakonitost tega dokumenta. Zbor je naročil ZIS, naj sprejme vse ukrepe, da bi preprečil negativne posledice, ki bi lahko nastale z uporabo deklaracije.

Skupščini Slovenije so priporočili, naj se takoj odreče uporabi deklaracije od predsedstva države pa pričakujejo, da bo do 20. septembra objavilo zvezni zbor o pogovorih z vodstvom Slovenije o značaju prihodnje jugoslovanske skupnosti.

Delegati iz Slovenije niso hoteli razpravljati o deklaraciji, ker so menili, da besedilo deklaracije, ki so ga imeli delegati, ni bilo enako tistemu, ki je bilo objavljeno v uradnem listu Slovenije, ter zato, ustavno sodišče Jugoslavije, ki edino lahko ocenjuje ustavnost in zakonitost, še ni sporočilo svoje odločitve.

Zvezni zbor je včeraj zahteval od zvezne vlade, naj pripravi predlog zakona o temeljnih sistema javnega obveščanja, s katerim bi oblikovali pravne pogoje za popolno svobodo javnega obveščanja.

(dd)

Slovensko stališče o vprašanju napotitve vojaških nabornikov

LJUBLJANA — Ker sekretariat za ljudsko obrambo Slovenije ni sprejel nobenega zveznega pojasnila v zvezi z napotitvijo vojaških nabornikov, ki naj bi šli na služenje vojaškega roka v mesecu septembru 1990 je izdal naslednje sporočilo:

Na podlagi sklepa Skupščine Republike Slovenije bodo septembra naborniki napoteni na služenje vojaškega roka na 5. vojaško območje oziroma v tiste vojaške pošte rodov in služb JLA izven 5. vojaškega območja, ki jih je na 5. vojaškem območju, Gre za V.P. vojaškega letalstva in protizračne obrambe, vojaške mornarice, nekatere specialne enote ter šole rezervnih vojaških starešin. V skladu s stališči Republike Slovenije je mogoče poslati na služenje preko 50% septembrskega kontingenta.

Prednostno bodo na služenje vojaškega roka v JLA napoteni študenti, ki jim pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o izvrševanju vojaške obveznosti (Ur. list SRFJ, 43/89) ne omogoča odložitve služenja vojaškega roka in bodo status študenta dokazovali s potrdilom o vpisu.

Za uskladitev povečanja odmere nabornikov za napotitev na območje Slovenij oziroma 5. vojaškega območja je skladno s svojimi osnovnimi stališči Skupščina Republike Slovenije sprejela podaljšani rok 8. avgust 1990, da bi v dogovoru z republiškim sekretariatom za ljudsko obrambo, zvezni sekretariat za ljudsko obrambo povečal odmero v enote in garnizije 5. vojaškega območja. Ker v predvidenem roku za ljudsko obrambo odmere ni povečal, Republika Slovenija ne bo poslala vsega kontingenta nabornikov v septembrskem roku. Naborniki, ki v septembrskem roku ne

bodo vpoklicani, bodo vpoklicani na služenje vojaškega roka v naslednjih mesecih, ko bo zagotovljena možnost služenja v skladu s stališči Skupščine Republike Slovenije.

V kolikor dogovor v naslednjih mesecih ne bo mogoč, bo Republika Slovenija v skladu z ustavnimi amandmaji 96. do 98. in ustavnim zakonom, ki so trenutno že v javni razpravi, organizirala služenje vojaškega roka v teritorialni obrambi in milici v Sloveniji.

Na delovnem sestanku s predstojniki ter referenti občinskih upravnih organov za ljudsko obrambo in predstavniki Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, dne 8.8.1990 je bilo dogovorjeno, kako bo tehnično potekal nadaljnji postopek usklajevanja in reševanja napotitve v JLA v mesecu septembru.

Da bodo študentje zaradi napotitve na služenje roka v JLA v času študija ne bi bili prizadeti ali ovirani, Republiški sekretariat za ljudsko obrambo usklajuje postopek napotitve in odlaganje služenja vojaškega roka z obema univerzama in Republiškim sekretariatom za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Vsi bodo študenti, ki občinskim upravnim organom še niso dostavili potrdil o vpisu naj to storijo takoj.

Še vedno pa obstoji tudi možnost, da bi prišlo do naknadne uskladitve stališč. Če bi v času od 8. avgusta do 15. septembra 1990 zvezni sekretariat za ljudsko obrambo povečal odmero za Slovenijo oziroma 5. vojaško območje. V tem primeru bodo vsi organi republike Slovenije v najkrajšem času napotili na služenje vojaškega roka tudi dodatno povečani kontingent vojaških obveznikov.

Američane je strah iraških bojnih plinov

RIM — Iperit, tabun in sarin so zlovesča imena bojnih plinov v iraškem vojaškem kemičnem arzenalu. To po versajskem protokolu iz leta 1925 prepovedano orožje je Irak »uspešno« uporabil v osemletni vojni proti Iraku in proti kurdskim upornikom. V obeh primerih je šlo za stari dušikov iperit, nekoliko sodobnejšo različico starega iperita, ki so ga Nemci prvič uporabili med prvo svetovno vojno pri belgijskem mestecu Ypres. Protiobveščevalne službe pa zatrjujejo, da ima iraška vojska celo živčna bojna plina tabun in sarin.

Nič čudnega torej, da je Pentagon do skrajnosti zaskrbljen ob tej »jedrski bombi rezežev«, kot pravijo bojnim plinom. Tega pa seveda ne priznata, je pa zato bolj zgovoren Washington Post, ki navaja, da bi bili ameriški vojniki v Savdski Arabiji povsem nebogljeni proti temu orožju. Ameriški protiomoskopsko-biološko-kemični kombinaciji z zaščitnimi maskami so namreč zastareli, njihova učinkovitost pa skrajno vprašljiva. Na zatožni klopi je predvsem plinska maska kopenskih sil iz leta 1955, ki je med vsemi zahodnimi najslabša v primeru napada z živčnimi bojnimi plini. Nekoliko boljše je

zaščitna maska mornarice in letalstva, je pa zato do skrajnosti neudobna, kar pa je najhujše, z lahkoto jo razjedajo kapljice iperita. Po mnenju izvedencev pa se bi ameriški vojak v vroči savdski puščavski klimi s svojim ABK kombinезonom in plinsko masko dobesedno skuhal v lastnem potu že po desetih minutah. Tudi v primeru, da bi nezno vročino premagal, bi se njegove bojne sposobnosti zmanjšale za kakih 70 odstotkov. Če k temu dodamo, da je Irak baje razvil celo binarno tehnologijo pri kemičnih bombah, granatah in raketnih izstrelkih (plin v dvojnih komorah postane aktiven šele po eksploziji), je lahko vsakomur jasno, da bo morala ameriška vojska čimprej rešiti to vprašanje. Za mehanizirane in oklopne enote to ne bo težko, za topništvo in pehoto pa primanjkuje časa. Da bi si Američani ABK opremo sposodili od Nizozemcev ali Zahodnih Nemcev, bi bilo seveda pod častjo za največjo vojaško veseli-lo.

Američanom ne bi torej preostalo drugega, kot da uresniči prastaro strategijo protikemičnega bojevanja, in sicer, da sovražniku zada prvi udarec, tega pa kot kaže ne more storiti.

Slovenska podjetja naj zadržijo svoje pošiljke iraškim kolegom

LJUBLJANA — Slovenski republiški sekretariat za mednarodno sodelovanje želi obvestiti javnost, da od samega začetka pozorno spremlja razvoj dogodkov v Kuvajtu in Iraku. Najnovejši dogodki opozarjajo na skrajno resnost in negotovost glede nadaljnega razpleta vojaškega spopada na območju Perzijskega zaliva.

V zvezi s tem republiški sekretariat za mednarodno sodelovanje posveča posebno pozornost vprašanju zaščite varnosti državljanov Republike Slovenije, ki se nahajajo na začasnem delu ali bivanju v Kuvajtu in Iraku in je v stalnem stiku s pristojnimi zveznimi organi, slovenskimi podjetji, ki imajo svoje delavce v Kuvajtu in Iraku, kakor tudi s svojci tistih, ki se nahajajo v Kuvajtu. Zavzema se za hitro diplomatsko akcijo za povratek slovenskih državljanov iz teh dveh držav, ki pa mora biti dogovorjena in usklajena na zvezni ravni in v dogovoru z iraškimi oblastmi. Zaradi tega je že v začetku tega tedna posredoval zveznemu sekretariatu za zunanje zadeve poimenični spisek državljanov Republike Slovenije, ki se nahajajo v Kuvajtu in Iraku in jih kontaktira in ugotovi njihovo zdravstveno stanje. Od zveznega izvršnega sveta je tudi zahteval, da takoj stori vse, kar je nujno potrebno, da zaščiti slovenske državljane v Kuvajtu in Iraku in mu predlagal, da v stikih z iraškimi oblastmi zagotovi in dogovori način organiziranja in varnega transfera slovenskih državljanov iz Kuvajta preko Iraka oziroma Jordanije in Turčije. Zveznemu izvršnemu svetu, ki razpravlja o vprašanji jugoslovanskih ukrepov glede blokade

Iraka v skladu z Resolucijo OZN in vprašanih zaščite naših državljanov v teh dveh državah, je republiški sekretariat za mednarodna vprašanja tudi sporočil, da se je izvršni svet Republike Slovenije pripravil vključiti v akcijo evakuacije slovenskih državljanov iz Kuvajta in Iraka, ter pri tem nuditi potrebno operativno pomoč.

V zvezi s tem je zvezni izvršni svet oblikoval tudi posebno delovno skupino (»križni štab«), na čelu katere je Božo Marendič, član zveznega izvršnega sveta. Veleposlaništvo SFRJ v Kuvajtu je že zbralo okrog dvesto jugoslovanskih državljanov (od skupno 400, od tega okrog 30 slovenskih), katerih število se verjetno povečuje iz ure v uro, ki se pripravljajo na organiziran povratek v Jugoslavijo, preko Bagdada in Turčije, v iraškem vojaškem spremstvu. V tak konvoj naj priključijo tudi skupino 16 slovenskih zdravstvenih delavcev, za katere so iraške oblasti uvedle delovno obveznost v bolnišnicah.

Včeraj zjutraj, takoj po prejetju teksta resolucije OZN o blokadi Iraka in Kuvajta, ga je republiški sekretariat na mednarodno sodelovanje posredoval tudi slovenskim podjetjem, ki jih je zanimalo, kako bo s tekočimi posli z Irakom. Zvezni izvršni svet naj bi že večeraj sprejel ukrepe v zvezi z uresničevanjem resolucije OZN. Dokler ti ukrepi ne bodo znani, pa republiški sekretariat za mednarodno sodelovanje priporoča slovenskim podjetjem, da do nadaljnjega zadržijo svoje pošiljke Iraku.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● V Savdski

Predlog ZDA je doslej jasno podprla edinole Velika Britanija, Francija pa je (preko predsednika Mitteranda) dala le načelne izjave. To vprašanje bodo bržkone razčistili že danes na izrednem zasedanju NATO v Bruslju. Prvotno je bilo napovedano, da bo na njem sodeloval ničmanj kot sovjetski zunanji minister Eduard Ševardnadze, vendar so kasneje vest demantirali; v primeru, da bi se Ševardnadze udeležil sestanka, bi bilo prvič, da bi na nekem sestanku NATO sodeloval predstavnik Sovjetske zveze. Ševardnadze se je včeraj telefonsko pogovarjal z Jamesom Bakerjem, odkar je izbruhnila kriza sta voditelja obeh diplomacij doslej imela šest tovrstnih pogovorov.

Arabske države so še enkrat dokazale svojo nesposobnost pri reševanju krize. Zasedanje Arabske lige, ki bi se moglo začeti včeraj, so namreč prestavili na danes. Kot razlog za prestavitev so navedli »potrebo po temeljitejši pripravi vrha«. Na zasedanju bo sodeloval odstavljeni kuvajtski šejk, navzoča pa bo tudi iraška delegacija: navedli so, da bo delegacijo vodil podpredsednik vlade Taha Jasir Ramadan.

V Varnostnem svetu OZN so včeraj sprejeli še eno resolucijo o vprašanju Irak-Kuvajt. Resolucija zadeva nedavno iraško aneksijo Kuvajta oz. ozemeljsko celovitost tega malega šejkata. V njej je poudarjeno, da aneksija nima nobene pravne vrednosti in je zato neveljavna; resolucija hkrati poziva vse države, naj ne priznajo priključitve. Sklep so sprejeli soglasno, in sicer s petnajstimi glasovi za ter nobenim proti oz. vzdržanim.

Oglasila se je tudi Sovjetska zveza, ki se je sicer zavzela za posredovanje, vendar v skladu s smernicami OZN.

Irak je praktično ostal precej osamljen. Edini, vsaj zanj, pozitivni znaki prihajajo iz Jemena in Libije: kot poroča tamkajšnja agencija je več tisoč ljudi izrazilo pripravljenost, da se prostovoljno pridruži silam Sadama Huseina. Irak je medtem ojačil svoje postojanke na meji s Turčijo. Tja naj bi poslal vsaj 1.500 vojakov, premike iraških čet so zapazili približno 15 kilometrov od iraško-turške meje.

Ostre gospodarske sankcije zoper Irak bodo v kratkoročnem obdobju verjetno kaj malo učinkovale. To trdijo številni evropski strokovnjaki, ki dodajajo, da ima Irak za zdaj na razpolago dovolj živil. Žita naj bi imel npr. dovolj za šest mesecev, nekatere druge surovine (npr. soja in olje) pa mu bodo verjetno zmanjkale že prej. Irak trenutno uvaža 5 milijonov ton žita, od tega 1,3 milijona iz ZDA. ZDA so v Irak izvažale predvsem pšenico in koruzo.

● Sovjetsko

letno prijateljstvo, da pa v tem primeru ni mogla ravnati drugače, ni mogla nastopiti »proti svoji vesti«.

Predstavniki za tisk zunanjega ministrstva Jurij Gremitskih je povedal, da je ameriški državni sekretar James Baker zagotovil v dvakratnem telefonskem pogovoru Eduardu Ševardnadzeju, da pomeni pošiljanje ameriških vojaških enot v Savdsko Arabijo izreden ukrep, da jih bodo uporabili samo za obrambo, sploh pa jih bodo umaknili z območja Zaliva takoj, ko bo ponehala kriza.

Sovjetska zveza ne pristane na nikarkršno sodelovanje v mednarodnih vo-

jaških silah zunaj Združenih narodov, je rekel Gremitskih ter se izmikal vsakršnemu direktnemu odgovoru na številna vprašanja o tem, ali Moskva ocenjuje že kopičenje ameriških sil v Zalivu kot eskalacijo. Spomnil je tudi na podobna zagotovila predsednika ZDA Georgea Busha, češ da so te sile tam samo za obrambo. »Bomo videli...« je z neprikrito zaskrbljenostjo rekel predstavniki sovjetskega zunanjega ministrstva.

Moskva pa naprej tudi ne pove, ali bi prispevala svoj vojaški kontingent, če bi v varnostnem svetu prišli do ustrezne sklepa.

A. R.

● Italija

sednika ENI Reviglia o zaprtju iraških naftovodov. »Sadama Huseina je treba zaustaviti z odločnim posegom,« piše dnevnik PRI »sicer gre za sprejemanje logike izsiljevanja.«

Zunanji minister komunistične vlade v senci Giorgio Napolitano je prosil vlado, naj si v svojstvu predsednika Evropske skupnosti prizadeva za sklicanje Evropsko-arabskega vrha. Sestanek, naj bi omogočil iskanje politične in nenasilne rešitve zalivske krize. Cilj vrha mora po Napolitanovem mnenju biti v tem, da se iraške sile umaknejo iz kuvajtskega ozemlja in to brez slehernega vojaškega posega. Podobno stališča je iznesla tudi KPI v svojem sporočilu, v katerem odločno obsoja iraško invazijo in obenem sporoča, da so se komunistični voditelji včeraj sestali z veleposlalniki iz Kuvajta in Savdske Arabije, danes pa bo na vrsti zastopnik PLO v Italiji Nemer Hamad.

G. R.

V odprtem pismu predsednikom Kučanu, Peterletu, Andreottiju in De Michelisu Sau in Battelli za spoštovanje pravic Italijanov v Jugoslaviji

KOPER — Predsednik Unije Italijanov za Istro in Reko Silvano Sau in poslanec italijanske narodnosti v slovenske parlamentu Roberto Battelli sta včeraj naslovila predsedniku predsedstva Slovenije Milanu Kučanu, predsedniku republiške vlade Lojzetu Peterletu, predsedniku italijanske vlade Giuliju Andreottiju in zunanjemu ministru Gianniju De Michelisu sledeče pismo:

Predsednik republiškega izvršnega sveta Slovenije Lojze Peterle je na tiskovni konferenci po svojem obisku v Italiji izjavil, da sta med pogovorom z italijanskim ministrskim predsednikom Giuliom Andreottijem obravnavala tudi vprašanje slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Ob tej priložnosti je Giulio Andreotti - po oceni predsednika Peterleta - izrazil svoje zadovoljstvo, ker se je izboljšal položaj italijanske narodnostne skupnosti.

Ker se predsednik Andreotti pred srečanjem ni sestal s predstavniki italijanske narodnosti, so njegove ocene najbrž sad tega, kar mu je med srečanjem povedal predsednik Peterle.

Jemljemo na znanje te ocene, ki hočejo nedvomno biti pozitivna osnova za napredek naše narodnostne skupnosti. Z nekaterih vidikov je zlasti na politični ravni - predvsem v Sloveniji - res prišlo do izboljšanja, ker ustava jamči naši narodnostni skupnosti tri specifična poslanska mesta. Toda naše ustanove, ki živijo od državnega prispevka, niso doživljale še takih težav, kot jih v zadnjih časih.

In tudi na gospodarskem področju stanje ni nič boljše, saj so vsi predvideni načrti (BIC, tiskarna, Palača Manzoli) še vedno povsem ustavljeni v Beogradu, v Ljubljani in tudi - kar je pomenljivo - v Rimu.

Poleg tega pa slovensko zunanje ministrstvo še vodi vztrajno obrekovalno kampanjo proti italijanski narodnosti, zaradi katere bi lahko bili v nevarnosti odnosi z matično državo. Kampanja temelji na hudih podtikanjih o stikih, ki jih je italijanska narodnost imela v zadnjih letih z organizacijami istrskih beguncev v Italiji in ki naj bi ogrozili slovensko mejo ter vitalne interese slovenskega naroda. V tem kontekstu bi rada poudarila, da predstavlja za

nas začetek dialoga z Istrani diaspore civilno in moralno obvezo, ki hoče izlečiti morda najbolj bolečo rano za istrske ljudi in prispevati k razvozlavanju vozla, ki je dolga leta obremenjeval odnose med državama in narodoma. Želeli bi bili, da bi vladi soglašali z našim prizadevanjem v to smer, saj živimo v Evropi, ki se končno osvobaja travm in razkolov druge svetovne vojne, potem ko je bilo v Helsinkih dokončno rešeno vprašanje mej.

Zato odločno zavračamo podtikanje in manevre, ki izhajajo iz najbolj mračnih poveljnih časov in so nesprejemljiv napad in poskus zlorabljanja manjšine - ki je bila že hudo prizadeta v svojem človeškem in civilnem dostojanstvu - in kršitev osnovnih demokratičnih pravic, za uresničitev katerih smo se borili tudi mi. Zato pozivava rimsko, beograjsko, ljubljansko in zagrebško vlado naj bodo pravične do manjšin, ki živijo ob meji, in do istrskih ljudi ter naj hitro in konkretno ukrepajo, da v imenu vrednot sožitja preprečijo nadaljnje zlorabe in nasilje.

SILVANO SAU,
ROBERTO BATTELLI

Dograjen del reške obvoznice

REKA — Včeraj so izročili namenu avtocestni odsek Dirač-Matulji avtoceste Trst-Reka. Novi odsek, ki je dolg 4,6 km sodi v sklop reške obvoznice. Na tem odseku so uredili tudi odcep za cesto, ki pelje v predor pod Učko.

Odsek, ki je opremljen z odtočnimi kanali za vodo, ima že urejeno nočno razsvetljavo, nadvoze, in 310 m dolg viadukt Živica, so zgradili v slabem letu. Z odprtjem tega dela, ki se povezuje z doslej zgrajenim delom, ki je dolg 8,7 kilometra, je odprt promet 13,3 kilometre dolg odsek reške obvoznice. Sedaj bodo začeli z delom na 2,5 km dolgem odseku od Matuljev do Jušičev. Računajo, da bo ta odsek odprt prihodnje leto.

O možnosti gradnje avtoceste od Vodnjana do Dragonje pa so predstavniki rimske družbe Landsystem govorili včeraj in predvčerajšnjim s predstavniki družbe »Istarska avtocesta« iz Pulja. Med srečanjem so preučili predvsem uresničljivost projekta, za katerega naj bi potrošili od 320 do 350 milijonov dolarjev (od 380 do 420 milijard lir). Za projekt sta zainteresirani tudi italijanska družba Coopsette iz Reggio Emilie in avstrijska Trimpeks-GVS iz Leibnita. Za uresničitev načrta naj bi bilo predvideno oblikovanje mednarodnega konzorcija podjetij.

Rudnik Tupljak bo zaprt

LABIN — Predstavniki hrvaške vlade so vodstvo labinske občine, tamkajšnjega rudnika in termoelektrarne Plomin seznanili z odločitvijo, da bodo v naslednjih treh letih postopno zaprli rudnike »Tupljak«. Odločitev sodi v program ukrepov za sanacijo ekološko spornih energetskih in industrijskih objektov, med katerimi sta med najbolj kritiziranimi prav labinski premogovnik in plominska elektrarna, v kateri kurijo radioaktivne in močno z žveplom onesnažene premog. Plominske elektrarne naj bi po zaprtju domačih premogovnikov upravljale uvožen premog oziroma plin, če bo ta predel plinificiran, hkrati pa bodo nadaljevali z ukrepi za zmanjšanje škodljivosti pepela in plinov, ki jih izpušča termoelektrarna.

Hud problem pa ostaja zagotavljanje socialne varnosti za 1050 delavcev premogovnikov, ki naj bi jih postopno upokojili ali prezaposlili tudi s pomočjo hrvaških in jugoslovanskih sredstev za socialne programe. (J. O.)

Zaradi Zaliva v Avianu odslej strožje nadzorstvo

PORDENON — Od kar je izbruhnila kriza v Zalivu, so v ameriškem letalskem oporišču v Avianu močno poostriili nadzorstvo in okrepili operativno sposobnost, niso pa mobilizirali ljudi ali pa pripravili letal. Tako je na vprašanja novinarjev odgovoril včeraj glasnik ameriškega oporišča, ki je dodal, da nadzorstvo poostrijo ob vsaki mednarodni krizi, istočasno pa poskrbijo, da je operativnost oporišča največja možna. Po besedah istega glasnika sta trenutno v Avianu le dve letali vrste M-16, poleg tega pa ekskadrala helikopterjev za prevoz vojakov. Dodal je, da ima oporišče predvsem taktični značaj, poslušujejo pa se ga razni oddelki ameriške vojske, da obnovijo zaloge ali da se ustavijo ob daljših poletih iz enega kraja v drugi.

To so potrdili tudi predstavniki oblasti iz Pordenona, ki trdijo, da zaenkrat nimajo nobenih znakov, da bi v oporišču začeli s kakšno izredno dejavnostjo.

Prisotnost novinarjev je izkoristilo tudi italijansko civilno osebje, ki je zaposleno v oporišču, da bi opozorilo na svoja delovna mesta, saj pentagon nadomešča krajevno civilno osebje z ameriškim. Uslužbenci avianskega oporišča so napovedali, da se bodo o tem vprašanju razgovarjali s finančnim ministrom Cirinom Pomicinom, ki bo septembra obiskal Pordenon. Problem bi želeli rešiti tako, da bi osebje oporišča dobilo službo v državnih strukturah.

V letošnjih prvih 7 mesecih so za 300 tisoč ton presegli planiran pretovor blaga Luka Koper pristanišče za uvoz in izvoz vozil

Koprska Luka je postala tudi luka avtomobilov. Od aprila do avgusta letos je prispelo v Luko Koper kar 4.052 japonskih (diahatsu) in južnokorejskih (hyndai) avtomobilov za jugoslovansko tržišče na sliki). Navedene avtomobile uvažata Jeklotehna iz Maribora in Slovenijales iz Ljubljane.

Preko Luke Koper potujejo tudi Cimosova vozila v izvozu za Alžir in Libijo. Teh vozil je bilo od januarja do julija tega leta 630. Prek kopske Luke potujejo razna vozila tudi v tranzitu. Med tovrstnimi vozili je bilo največ češkoslovaških »škod« in sicer 450 vozil za Malto od januarja letošnjega leta.

Sicer pa so v Luki Koper v prvih sedmih mesecih letošnjega leta pretovorili 3 milijone 139.000 ton raznega blaga kar je za 299.000 ton več od planiranega pretovora za to obdobje.

(Tekst in foto Zoran Vlajič)

Sklad Milana Bogataja za sežanske višješolce

SEŽANA — Po nekajletnih prizadevanjih je v sežanski občini prišlo do ustanovitve sklada za štipendiranje, ki se imenuje po slovenskem partizanu Milanu Bogataju, ki je star komaj 23 let padel 3. decembra 1943 v Otaležu. Tako je odbor za raziskovalno dejavnost sežanske občine te dni objavil razpis dveh dodatkov k štipendiji za študij na višji oziroma visoki šoli. Sredstva je zapustila pokojna Marija Bogataj iz Sežane, ki je že leta 1977 v oporoki zapisala, da namenja 10 milijonov lir za ustanovitev sklada za štipendiranje, ki naj bi nosil ime po njenem sinu Milanu. Dodatka sta namenjena študentom sežanske občine, ki imajo nadpovprečni učni uspeh in izvirajo iz socialno šibkejših družin. Prednost bodo imeli kandidati iz družin, ki so sodelovale v NOB. Zainteresirani se lahko obrnejo do 15. septembra na odbor za raziskovalno dejavnost, ki deluje pri komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo pri sežanski občinski skupščini.

Da bi kaj več zvedeli o življenju Marije Bogataj in njenega sina Milana oziroma družine Seražin iz Sežane, smo se obrnili na nečakinje Marto Uršič, Danilo Jež in Zoro Klavčar.

»Marija Bogataj roj. Seražin, roj. leta 1900 v Sežani, je bila vsa povojna leta zelo aktivna v slovenskem naprednem in demokratičnem gibanju na Goriškem. Poročena je bila s sodnikom okrožnega sodišča Milanom Bogatajem, ki je po 1. svetovni vojni služboval v Sežani in Senožečah, leta 1927 pa je bil eden izmed prvih primorskih Slovencev in sodnikov, ki ga je fašizem kazensko premestil v Turin. Z njim je odšla tudi družina (soproga in 7-letni sin Milan). Sicer pa je sodnik Bogataj v Gorici služboval od leta 1946 do upokojitve. Tudi Marija Bogataj je delovala na socialnem področju, bila je več desetletij predsednica Podpornega društva za Goriško, sedemnajst let predsednica Dijaškega doma v Gorici, zato se ni čuditi njeni veliki pozornosti in skrbi za slovensko študijsko mladino. Za svoje prostovoljno

in požrtvovalno delo je dobila priznanje SKGZ.«

Starši so vzgajali Milana Bogataja v ljubezni do naroda in mu vcepili tudi skrb za usodo slovenskega naroda...

»Milan Bogataj je živel v popolnoma italijanskem okolju. Čeprav je živel daleč od rodne Sežane, je mali Milan začel pisati v slovenskem jeziku istočasno z italijanščino, ki se jo je učil v šoli. Pri študiju inženirstva je bil nadarjen učenec, saj je govoril pet jezikov in je prejel prvo nagrado za znanje italijanščine na šoli, kjer so bili samo italijanski študentje. Leta 1942 so ga poklicali k vojakom, ob propadu fašizma je postal rezervni oficir. Vsako poletje je prihajal na počitnice k materinim sorodnikom v Sežano. Po razpadu Italije je 8. septembra odšel iz Belluna v Sežano, se 17. septembra pridružil brigadi Srečka Kosovela, ki je delovala v zaledju Sežane. Premeščen je bil v Gradnikovo brigado, ki so jo ravno takrat okrepili. V spopadu z Nemci je 3. decembra na Otaležu padel skupaj z 18 partizani. Leta 1948 so ga prepeljali v Sežano in ga pokopali na tamkajšnjem pokopališču, kjer sedaj počiva tudi njegov oče.«

Primer Milana Bogataja, ki je svoje življenje prebil v Piemontu in se v ključnem trenutku slovenske zgodovine pridružil boju za osvoboditev, zgovorno dokazuje, kako so naši ljudje vzgajali svoje otroke v ljubezni do naroda...

»Marija Bogataj je želela, da bi ostalo ime Milana Bogataja še živo in nas spominjalo na visoko zavest naših pregnanih družin. Seveda pa si želimo, da bi sredstva tega sklada bila namenjena zlasti tistim študentom, katerih rod in korenine izvirajo prav iz Sežanskega. Razmišljajo tudi, da bi se v sklad stekali tudi prispevki v dobrodelne namene in s tem bi višina sredstev narasčala in mogoče bi kdaj zastavljalo tudi za celo štipendijo.«

Olga Knez Stojkovič

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO — PETLETNI

- CCT se koristijo s 1. julijem 1990 in zapadejo 1. julija 1995.
- Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6,30% bruto, bo izplačan 1. 1. 1991.
- Naslednji kuponi bodo enaki šestmesečnemu bruto donosu BOT na 12 mesecev plus premija, ki znaša 0,50 točke.
- Obveznice se nudijo po 97,25% ceni in se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 10. avgusta do 13.30.
- CCT bodo dodeljeni po marginalnem

sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkom emisijske cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.

● Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisju.

● Obveznice se koristijo s 1. julijem 1990 in zato je treba ob vplačilu, 16. avgusta, doplačati dozorele obresti, poleg cene, ki bo iznešena na dražbi.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 10. avgusta

Najvišji letni donos

Bruto %

13,80%

Neto %

12,04%

Negativni učinki za zdaj predvsem na finančnem področju Zalivska kriza že odjeknila tudi v našem gospodarskem življenju

Napad Iraka na Kuvajt in mednarodni gospodarski bojkot napadalcev se odražata tudi v tržaškem gospodarskem življenju. Med tistimi, ki jih bo nova zalivska kriza oškodovala, je prav gotovo družba SIOT, ki upravlja naftni terminal v Zavljah, toda posledice krize je v sedanjih prvi fazi občutiti predvsem na finančnem in zavarovalniškem področju.

Na milanski borzi so včeraj zabeležili nov padec, in sicer za 1,14 odstotka. Hude izgube so tu zabeležili zlasti v zavarovalniškem sektorju. Delnice Generali so npr. kotirali po 39.230 lir, 610 manj kot dan poprej, Lloyd redne po 14.990 (-565), Lloyd varčevalne 12.800 (-190), RAS redne 22.900 (-800), RAS varčevalne pa 13.400 (-300). Padec so zabeležile tudi delnice Tripovich, saj so redne cenili po 15.300 lir (-300), varčevalne pa 8.615 (-105).

»V resnici gre za svetovni trend, saj so danes vse borze po svetu med seboj povezane,« nam je dejal tržaški borzni agent Giuseppe Vizzini. »Padanje vrednosti je treba pripisati strahu pred novo petrolejsko krizo. Mnoge delnice in vrednotnice so celo padle pod svojo realno vrednost. In to padanje ni selektivno, saj prizadeva vse delnice in vrednotnice. Na drugih svetovnih borzah je še slabše, npr. v Franciji in Nemčiji. Tam se v bistvu rešujejo le delnice petrolejskih družb in zlato.«

Toda če vrednosti padajo, smo zdaj po drugi strani priča znatnemu povečanju obsega poslov. V ZDA se je ta obseg v zadnjih dneh dvakratno do

trikratno povečal. Tudi na milanski borzi so zabeležili podoben trend, na tržaški pa v veliko manjši meri. »To je treba pripisati dejstvu, da je pri nas zelo malo borznih spekulantov. Ti so namreč navadno prvi, ki ob krizah prodajajo, kar imajo. Pri nas smo zdaj celo priča povečanju povpraševanja,« je pojasnil dr. Vizzini.

Tržaški borzni agent nam je tudi povedal, kaj misli o bodočih perspektivah. »Če bo cena petroleja narasla,« je nadaljeval, »bo prav gotovo narasla tudi inflacija, zaradi česar se bo splačalo investirati v delnice z močno imovinsko podlago, kot so nepremičninske, zavarovalniške in bančne. Če pa bo prišlo do prave vojne, bo nazadnje - oprostite cinizmu - od tega imelo korist svetovno gospodarstvo. Ne pozabite, da so se ZDA dokončno izvlekle iz krize tridesetih let, potem ko so vstopile v svetovno vojno.«

Ena izmed novosti, po kateri se današnje stanje bistveno razlikuje od vseh preteklih, pa je treba po mnenju našega sobesednika iskati v globalnosti svetovnega tržišča. »Danes imamo vsi po vsem svetu iste informacije v istem času. Te novice nismo niti povsem prebavili oziroma ji nismo kos. V tem sistemu ima lahko tudi manjša kriza svetovne posledice, se pravi večje, kot bi jih bila vredna. In takšne krize so praktično vedno na dnevnem redu.«

Kot uvodoma rečeno, pa se zalivska kriza odraža ne samo na finančnem, ampak na širšem gospodarskem področju, tudi v Trstu. Na na-

ftnem terminalu SIOT za čezalpski naftovod Trst-Ingolstadt so v prvih letošnjih šestih mesecih raztovorili 13,3 milijona ton surove nafte, 30 odstotkov katere je prišlo z območja Perzijskega zaliva in Rdečega morja. V primerjavi z lanskim letom so zabeležili celo 32-odstotni porast, kar je treba pripisati predvsem ponovnemu odprtju naftovodnega odseka Ingolstadt-Karlsruhe v Nemčiji.

Vodstvo SIOT je povedalo, da je zalivska kriza znatno poslabšala bodoče perspektive. Res je, da razpolagajo vse multinacionalne petrolejske družbe z različnimi viri, toda Irak in Kuvajt imata vsekakor veliko težo na mednarodnem tržišču.

Med družbami, ki jih bo zalivska kriza prizadela, je tudi Fincantieri, ki trenutno gradi več ladij za Irak. Toda nobena od teh ni v gradnji v tukajšnjih ladjedelnicah.

Za 25 lir dražji tudi bencin po nižani ceni

Tako kot navaden, se je podražil tudi bencin po nižani ceni. Od včeraj popolnoma je treba zanj odšteti 25 lir več kot doslej, saj liter zdaj stane 631 lir. Ta cena bo veljala tako na Tržaškem kot na Goriškem in v obmejnih občinah videmske pokrajine.

Uvedla jo je Dežela ob aferi skladišč Monteshella Raziskava o varnosti v okviru Ezit napreduje

Tehnična komisija, ki jo je imenovala deželna uprava z namenom, da v luči novih načrtov za skladišča utekočinjenega petrolejskega plina preveri, kateri tržaški industrijski objekti ogrožajo varnost ljudi in okolja, bo svoje delo nadaljevala tudi v avgustu. Kot je znano, je namen teh raziskav pripraviti seznam posameznih nevarnih objektov in njihovih morebitnih navzkrižnih učinkov. Tehnična komisija se je v ta namen včeraj sestala z direktorji sedmih industrijskih obratov, ki že delujejo v industrijski coni. Omenjeni direktorji so komisiji predstavili tehnično dokumentacijo o posameznih obratih, poglobili pa so tudi vse probleme proizvodnega ciklusa, tudi v luči značilnosti teritorija, na katerem delujejo. Podobne sestanke je tehnična komisija imela tudi s štirimi industriji, ki v tržaški industrijski coni načrtujejo nove obrate (med njimi je seveda tudi Monteshella, ki načrtuje skladišča utekočinjenega plina).

Deželna uprava je z zadovoljstvom ugotovila, da so podjetja pripravljena sodelovati in da nimajo nikakršnih zadržkov pri predstavljanju ustrezne dokumentacije. Tovrstni sestanki sodijo seveda le v prvo fazo preverjanja morebitnih nevarnosti. V tem trenutku želijo namreč najprej izvedeti, kako nevarni so lahko posamezni obrati, šele nato pa bodo preučili, kakšne so lahko verižne reakcije pri morebitni nesreči v enem od industrijskih obratov. Z rezultati raziskave pa si Dežela ne bo pomagala samo pri odločitvi, ali naj izda dovoljenja za namestitvev skladišč utekočinjenega plina, pač pa

bo lahko sestavila tudi nov načrt za preureditev tržaške industrijske cone.

O napredovanju raziskave Dežela redno obvešča tudi ministrstvo za okolje. V začetku septembra pa bo deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Carbone sklical sestanek z zainteresiranimi ustanovami, sindikati in s predstavniki različnih ekonomskih kategorij, katerim bo orisal rezultate dosedanjih raziskav in se z njimi dogovoril o tem, kako naj bi raziskavo vodili naprej.

Pojasnilo župana Daria Locchija glede izkaznic

V zvezi z včeraj objavljenim intervjujem nam je novi devinsko-nabrežinski župan Dario Locchi poslal pojasnilo glede vprašanja dvojezičnih osebnih izkaznic.

»O tem vprašanju sem izrazil svoje osebno mnenje, ki nikakor ne vpleta koalicije,« pojasnjuje Locchi, »saj doseženi sporazum med Krščansko demokracijo, PSI in Slovensko skupnostjo v nobeni točki ne govori o problemu osebnih izkaznic. Res je, da sta dve stranki koalicije - natančneje Krščanska demokracija in PSI - naklonjeni možnosti izbire med dvojezično ali samo italijansko izkaznico, vendar je prav tako res, da se Slovenska skupnost ne strinja s tem stališčem.«

Pogovor z odličnjakinjo Tanjo Vessel

Matura dijaku žal ne daje zadoščenja za njegov trud

Zadnja od treh deklet, ki so letos z odličnim uspehom opravile matura, je Tanja Vessel iz Trsta, dijakinja znanstvenega liceja F. Prešeren. Pred komisijo je pokazala več kot zadovoljivo pripravo in je znala več, kot je zahteval šolski program. Na znanstvenem liceju je letos precej kandidatov dobilo visoke ocene, šestdesetica pa je bila samo ena, in sicer njena. Na splošno pa so bile letos komisije, kot kaže, precej stroge. Predvsem na trgovskem zavodu Zois je bilo namreč znanje kandidatov nizko ocenjeno.

Tanja Vessel se je takoj po opravljeni maturi odpravila na tritedensko križarjenje po morju s sorodniki, včeraj pa je že spet odpotovala. Z motorjem se bo nekaj tednov vozila po Italiji, predvsem po tirenski obali, tako da smo jo le za las dobili po telefonu. Z njo smo se pogovorili o njenih vtisih o maturi, o šoli, o njenih željah in načrtih za prihodnost.

Glede na tvoj odličen uspeh dovoli, da te najprej vprašamo, koliko si se učila za matura.

Letos sem se že od začetka šolskega leta začela učiti na drugačen, bolj poglobljen način kot prejšnja leta. Prej sem se učila bolj za profesorje. Tokrat pa sem študirala predvsem zase, učila sem se samostojno, prebirala knjige in iskala podatke po enciklopedijah. Bolj kot sem določene predmete poglobljala, bolj je snov postajala zanimiva. Zadnje tedne pred matura sem se učila malo manj kot prej. Veliko sem študirala ponoči, ker mi je tako bolj ustrezalo, in nato nadoknadila nekaj ur spanja čez dan. Poleg tega sem za matura napisala tudi referat iz zgodovine o znani družini Rothschild. Ta slovita dinastija me je privlačila zaradi svojih izrednih menežerskih sposobnosti, pa tudi zato, ker so bili bratje Rothschild po rodu Judje. Židovska problematika pa me je že od nekdaj zanimala.

Bi bilo treba po tvojemu matura spremeniti?

Na zrelostnem izpitu, takšnem, kakršen je sedaj, je uspeh precej odvisen tudi od sreče. Štirje predmeti (dva pis-

Tanja Vessel

no in dva ustno) so po mojem premalo. Dejansko na maturi ne dobiš pravega zadoščenja za svoje delo v šoli. Komisije po mojem tudi premalo upoštevajo ocene prejšnjih let. Prav bi bilo, če bi na zrelostnem izpitu zahtevali znanje iz vseh predmetov. Le tako bi lahko dijak zares pokazal svojo zrelost.

Kaj meniš o šoli, ki si jo obiskovala?

Znanstveni licej mi je dal splošno kulturo. Nasploh mi je šola zbudila zanimanje za veliko stvari, ki pa sem jih morala poglobljati sama.

Kaj te še zanima poleg študija?

Rada igrar kitaro in se ukvarjam z jogo. Prejšnja leta sem igrala tudi klavir, risala in se učila jezike, letos pa sem to opustila, da bi imela več časa za stvari, ki me sproti zanimajo.

Kakšne načrte imaš za bodočnost?

Vpisala se bom na univerzo, vendar še ne vem, na katero fakulteto. Izbrala pa bom vsekakor tisto, ki je bolj splošnega značaja, saj me zanima več stvari. (hj)

Želimo resno mladino.

Vendar tako,
ki se zna nasmehnuti.

Če imaš vsaj 16 let, te lahko v treh letih pripravimo na zagotovljeno zaposlitev v bolnišnicah, v zasebnih klinikah ali v zdravstvenih centrih. Lahko ti nudimo brezplačne učne knjige in mesečne stipendije kot odškodnino za tvoja prizadevanja. S pomočjo neprestano novih in drugačnih tečajev ti lahko omogočimo dostop do najbolj zaželenih bolnišničnih storitev: od porodnih do kirurških sob in do operativnih central 118, ki predstavljajo komaj ustanovljeno Deželno hitro pomoč. Nečesa pa te ne moremo naučiti: smehljaja. Tega boš moral učiti vsak dan ti sam, in sicer osebe, ki jih boš srečeval. Torej: si pripravljen za šolo, ki je drugačna od vseh ostalih?

V Furlaniji-Juljski krajini je kar 11 šol za poklicne bolničarje. Za informativno gradivo pouprašaj pri svoji krajevni zdravstveni enoti: vpisovanje se bo zaključilo 31. avgusta.

Šole za poklicne bolničarje

Na pobudo Deželnega ravateljstva za zdravstvo Furlanije-Juljske krajine.

na kratko - na kratko - na kratko

■ **Uprava občine Devin-Nabrežina** organizira od 30. septembra do 14. oktobra letos letovanje za starejše občane v kraju Castrocaro. Prijave za letovanje sprejema občinski urad za socialno skrbstvo v socialnem centru v Sesljanu-Naselje sv. Mavra št. 124, tel. 299145, in sicer od 21. do 31. avgusta, vsak dan od 8. do 14. ure, kjer bodo zainteresirani dobili tudi morebitna pojasnila.

■ **Sindikat kovinarjev UILM** sporoča, da se je pred kratkim preselil v Ulico Ugo Polonio 5, kjer ima novi sedež Delavska zbornica UIL. Urad odgovarja na telefonsko številko 368626/7, pisna sporočila pa lahko pošljete po telefazu na številko 367907.

■ **Godba na pihala Giuseppe Verdi** bo imela v ponedeljek, 13. avgusta, na Trgu Unità svoj drugi poletni koncert. Pod vodstvom svojega dirigenta mojstra Lidia Azzoparda, bo godba začela nastop kot običajno ob 20.30.

Godbeniki so za to priložnost pripravili precej zahteven spored. Poleg skoraj obvezne uvodne koračnice bodo poslušalcem prikazali med seboj zelo različne glasbenike, od Wagnerja in Flotowa do Catalanija, Leoncavalla, Orsomanda in Puccija.

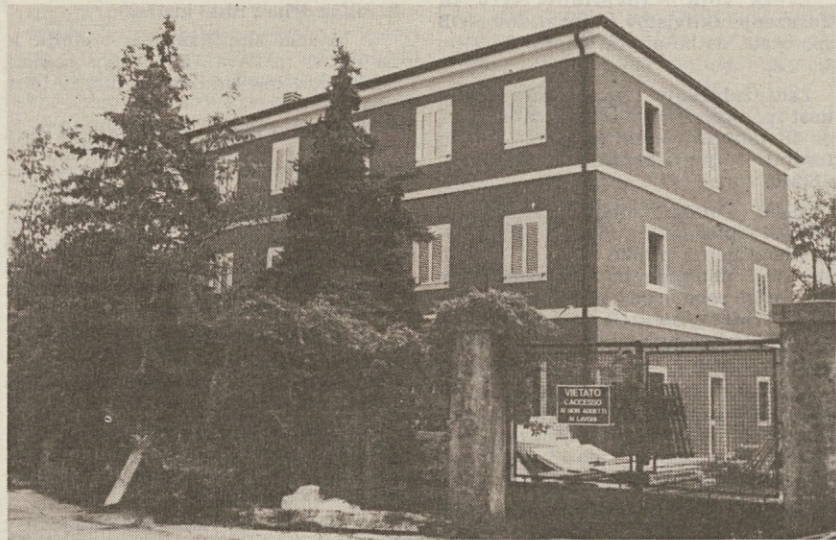
Spojili naj bi ga s centrom za umsko zdravje v Barkovljah Bolničarji nabrežinskega centra nasprotujejo njegovi reorganizaciji

Kaj se bo zgodilo s centrom za umsko zdravje v Nabrežini? Bo ohranil svojo avtonomijo ali bo - de facto - postal neke vrste podružnica barkovljanskega centra z vsemi posledicami, ki jih tak ukrep utegne imeti? Sedem najst bolničarjev nabrežinskega centra drugi varianti odločno nasprotuje, ker so prepričani, da bi preustroj močno oškodoval sedanjo visoko kakovost psihiatrične službe na Krasu. Toda za kaj pravzaprav gre?

Kot nam je povedal izvoljeni predstavnik bolničarjev v departmaju za psihiatrične službe Silvio Rovatti (tudi sam je zaposlen v nabrežinskem centru), je vodstvo psihiatričnih služb - ne da bi pred tem sklicalo upravni svet departmaja - pred nekaj tedni sprejelo sklep, da sedanjega primarija nabrežinskega centra premesti in da njegovo funkcijo poveri primariju barkovljanskega centra, bolničarsko osebje obeh centrov pa združi v nekaj »talilni lonec«, v katerem bi izgubilo sedanje specifičnosti.

Nasprotovanje »nabrežinskih« bolničarjev Rovatti takole utemeljuje: »Delo v nabrežinskem centru ima čisto posebno značilnosti. V prvi vrsti je to odvisno od ozemlja, ki ga krije. Pomisliti moramo namreč, da sodi v njegovo pristojnost območje od Medje vasi do Bazovice, od Repentabra do Opčin. Te razdalje in razpršenost uporabnikov seveda narekujejo posebno organizacijo dela. Da smo se dokopali do optimalne, je bilo potrebnih več let dela in izkušenj. Naše delo je specifično, kajti že rutinski obiski na domu vplivajo na terapevtski uspeh. Da ga dosežeš, moraš dobro poznati ljudi, njihove navade, načela, kulturo. V psihiatriji ni kot v medicini, kjer ljudi pozdraviš v glavnem z zdravilom, bolj malo pa z besedo. To še zlasti velja za naš center, na katerega se obrača veliko število Slovencev. Prav zato smo uredili tako, da je polovica bolničarjev nabrežinskega centra Slovencev, ki živijo na Krasu in torej dobro poznajo značilnosti prebivalstva. Sedanja organizacija dela je tudi sad izkustva in truda, ki sta ga vložila sedaj upokojena slovenska psihiatra Hektor Jogan in Pavel Fonda. Da je sedanji način dela optimalen, dokazuje med drugim tudi dejstvo, da pojava absenzizma med nabrežinskimi bolničarji ni zabeležiti.«

Za sklep o reorganizaciji nabrežinskega centra se je vodstvo psihiatričnih služb odločilo na osnovi številk: nabrežinski center je namreč pristojen le za 25 tisoč prebivalcev, po standardih pa bi jih moral imeti okrog 40-45 tisoč. Glede tega so bolničarji že predlagali, da bi nabrežinski center lahko prevzel še Greto in višje predele Furlanske ceste, glede standarda pa vsekako opozarjajo na ozemeljske zna-

Poslopje Centra za umsko zdravje v Nabrežini, kjer so po treh letih birokratskih zavlačevanj dela za njegovo prenovo le pred koncem (Foto Križmančič)

čilnosti in razdalje. S posebnimi težavami zaradi razdalj se sicer borijo že več kot tri leta, odkar so center v Nabrežini zaprli zaradi popravil in sedež delovanja premestili v okvir kompenzatorja bivše umobolnice pri Sv. Ivanu. Kot vidimo tudi našem posnetku, je poslopje v Nabrežini skoraj dokončano, tako da bolničarji računajo, da se bodo vanj lahko vselili jeseni.

Kakšne značilnosti bo takrat imelo njihovo delo, je uganka. Zaenkrat je vseh 17 bolničarjev podpisalo pismo, s

katerim je svoje nasprotovanje reorganizaciji posredovalo direktorji psihiatričnih služb in predsedniku Krajevne zdravstvene enote. Pri tem vsekakor poudarjajo, da ne gre za oporekanje sedanjemu psihiatričnemu sistemu (»Bili smo med prvimi, ki smo podprli Basaglijev pristop do umske bolezni,« poudarja Rovatti), ampak za organizacijsko vprašanje, ki utegne imeti škodljive posledice tako za osebje kot prizadeto prebivalstvo.

NADJA FILIPČIČ

O stopnji onesnaženosti zraka in morja bomo odslej verjetno boljše informirani

Na predzadnji, ponedeljkovi seji je občinski odbor sprejel vrsto sklepov, med katerimi sta dva vredna posebne omembe, saj bosta imela pozitivne učinke na področju ekološke zaščite ozemlja ali točneje pri ugotavljanju onesnaženosti zraka in morja.

Toda pogledimo podrobneje, kaj predvidevata. Osemnajsti občinski sektor, ki skrbi za zdravstvo in okolje, je na pobudo odbornika Gianfranca Bettia že pripravil sklep, s katerim bo Občina poverila nekemu tržaškemu podjetju nalogo, da zbere, tiska in grafično obdelata podatke o kakovosti zraka na tržaškem območju.

Za ugotavljanje stopnje onesnaženosti so nameščene v Trstu štiri merilne naprave, od katerih so bile tri zelo zastarele, a je isto podjetje že poskrbelo za njihovo popolno posodobitev. Ker je osebje Krajevne zdravstvene enote izrazilo nepripravljenost, da bi ob pomanjkanju centraliziranega in avtomatiziranega sistema stalno zbira-

lo podatke omenjenih postaj, je občinska uprava sklenila, da sama prevzame finančno breme in zbiranje ter obdelavo podatkov izroči v zakup zasebnemu podjetju. Pogodba bo veljala dokler ne bo Občina podpisala konvencijo s KZE oziroma dokler ne bo razpolagala s centralno enoto za zbiranje in obdelavo podatkov. Prošnjo za ustrezno finančno kritje je Občina že vložila pri Trgovinski zbornici.

Odbornik Bettio je pri tem poudaril, da je za reševanje problemov, ki zadevajo celotno skupnost, potrebno sodelovanje vseh javnih ustanov in da je bolj važna razpoložljivost kot ozko spoštovanje birokratskih pristojnosti. Prav v tem duhu gre razumeti tudi drugi sklep občinskega odbora, ki predvideva finančni prispevek za postavitev eksperimentalne podmorske pregrade na območju Laboratorija za morskologijo v Brojniči. Za finančno kritje je združenje gojilcev morskikh kultur (Federazione italiana mari-

Povezava med centrom za fiziko in AR Znanstvene ustanove krepijo sodelovanje

Center za tehnološke in znanstvene raziskave in Mednarodni center za teoretsko fiziko si prizadevata, da bi okrepila medsebojno sodelovanje. Na sedežu padriškega Centra so se včeraj v ta namen sestali ravnatelj Centra za teoretsko fiziko nobelovec Abdus Salam, predsednik in ravnatelj Centra za tehnološke in znanstvene raziskave Domenico Romeo oz. Mirano Sancin ter skupina raziskovalcev padriškega centra. Profesor Salam je želel obiskati nov Laboratorij za visoko tehnologijo površin in katalizo TASC, ki bo v prihodnosti sodeloval tudi z Mednarodnim centrom za visoko tehnologijo in nove materiale, to je z enim od treh novih znanstvenih centrov, ki jih italijansko ministrstvo za zunanje zadeve, UNIDO in Third World Academy of Science (Akademija znanosti tretjega sveta) ustanavljajo v Trstu (novi centri spadajo pod okrilje Mednarodnega centra za znanost in visoko tehnologijo). Tri nove tržaške znanstvene ustanove oziroma centre ustanavljajo v okviru italijanskih programov za pomoč deželam v razvoju, za njihovo ustanovitve pa si je najbolj prizadeval prav miramarski Mednarodni center za teoretsko fiziko, ki je v ta načrt vložil že veliko energij.

Da bo sodelovanje med padriškim in miramarskim centrom v prihodnje čedalje tesnejše priča tudi dejstvo, da ena od novih znanstvenih ustanov, in sicer Mednarodni center za kemijo, pripravlja svoj sedež prav na območju Centra za tehnološke in znanstvene raziskave. Ta center je zbudil že veli-

ko zanimanja med državami pentagone, in sicer pri Italiji, Jugoslaviji, Češkoslovaški, Madžarski in Avstriji, ki bodo v njegovem okviru lahko opravljale skupne znanstvene in tehnološke raziskave.

Delovanje novega laboratorija Centra za tehnološke in znanstvene raziskave TASC pa je profesorju Salamu orisal prof. Tommasini od Italijanskega meduniverzitetnega konzorcija za fiziko materije (INFN). Ta laboratorij razpolaga z izredno kvalitetnimi in sodobnimi instrumenti za raziskovanje strukture materialov in superprevodnikov.

Obvestilo Sindikata slovenske šole

Sindikat slovenske šole sporoča, da je bil dne 7. avgusta v Uradnem listu št. 92 objavljen razpis natečaja po naslovih za stolice in mesta na nižjih in višjih srednjih šolah in zavodih s slovenskim učnim jezikom, kateri je bil razpisal po zakonskem odloku št. 249 z dne 12. julija 1989 in po zakonu št. 417 z dne 27. decembra 1989.

Rok za vlaganje prošelj zapade 5. septembra t. l. Razpis, informacije in obrazce nudi Sindikat slovenske šole, Ulica Carducci 8, drugo nadstropje, tel. 370301, in sicer ob torkih od 16.00 do 17.00 in četrkih od 11.00 do 12.00.

Od 13. do 18. avgusta bo urad SSS zaprt.

Sklepi tržaškega občinskega odbora

Urbanistika, javna dela in skrbstvo so bile glavne teme četrtkovga sestanka tržaškega občinskega odbora, ki mu je v odsotnosti župana Richettija predsedoval starejši odbornik Sergio Trauner.

Na predlog odbornika za urbanistiko Cecchinija je občinski odbor tako odobril izvedbo prve faze mestnega načrta za parkirišča, medtem ko je na osnovi poročila odbornika za javna dela Cernitza odobril izvršni načrt za prilagoditev športne palače na Čarboli varnostnim predpisom. Poseg bo veljal več kot 600 milijonov lir. Na področju javnih del je občinski odbor odobril tudi izvedbo izrednih vzdrževalnih del v muzeju Risorgimento.

Na predlog odbornice Nemetz je na koncu odbor še sklenil, da bo nakazal dodatna finančna sredstva za že odobrene skrbstvene posege v korist neavtonomnih oseb.

Interpelacija KPI glede razstave o neoklasiki

Komunistična svetovalca Giorgio De Rosa in Stelio Spadaro sta na občinski odbor naslovila interpelacijo v zvezi z razstavo o neoklasiki. V njej zahtevata od odbora, naj pojasni, kdo je v resnici odgovoren za njeno kulturno vodstvo, kdo je opravil izbiro razstavljenega materiala in je torej odgovoren za nesorazmerja v nekaterih sektorjih in za očitne pomanjkljivosti, kdo je poskrbel za ureditev razstave, ki je v marsikaterem primeru na nedostojni ravni in površna, in končno, kdo je uvrstil v razstavo mali tempelj v Ul. San Michele, na katerem se jasno pozna Plessijeva roka, ki sicer ni omenjena, a vendar tako očitna, da daje misliti na slabo imitacijo. Interpelacijo svetovalca zaključujeta z vprašanjem, koliko je doslej razstava stala.

Včeraj pokopali ravnatelja Iacuzzija

V katedrali sv. Justa so včeraj dopoldne pokopali Antera Iacuzzija, ravnatelja tržaške srednje šole Manzoni, ki je izgubil življenje v tragični prometni nesreči na Škotskem, ko je bil z družino na počitnicah. Do nesreče je prišlo med krajema Fort William in Fort Augustus.

Na zadnji poti so pokojnika spremili številni prijatelji in kolegi. Njegova žena Antonella in hčerka Corinna, ki sta bili huje ranjeni v nesreči, pa sta še sedaj v bolnišnici v Invernessu.

Dela so končali teden pred rokom Za veliki šmaren manj težav v prometu na Furlanski cesti

(Foto Magajna)

Gornjo sliko je naš fotograf posnel včeraj na Furlanski cesti, na kateri so, kot smo že včeraj poročali, končno zaključili dela, ki so trajala kar dve leti. Iz fotografije je razvidno, da je promet nenavadno tekoč, pa tudi parkirišče ne primanjkuje, kar je v Trstu prava redkost. Enosmerna izmenična vožnja in prometni zastoji so bili doslej na tej cesti na dnevnem redu, kar so še posebej občutili tisti, ki se morajo zaradi delovnih, šolskih ali drugih obveznosti vsak dan voziti po njej.

Predvsem je pomembno, da so delavci zaključili svoje delo teden prej, kot je bilo določeno, torej ravno pred najbolj prometnimi avgustovskimi

dnevi - velikim šmarnom. Izletniki, ki se bodo z avtomobilom peljali po Furlanski cesti na počitnice, bodo letos končno imeli manj težav.

Dela je opravila italijanska tvrdka ICI (Impianti Civili Industriali - Industrijske civilne naprave). Znatno je razširila kakih 600 metrov dolg odsek ceste med jugoslovanskim konzulatom in svetilnikom, uredila podzemsko napeljavno in obnovila cestno razsvetljavo. Promet na Furlanski cesti, kjer je doslej predvsem v prometnih urah večkrat prišlo do hudih težav, bo torej odslej nekoliko bolj tekoč. Seveda če vozniki na razširjeni cesti ne bodo nedogovorno vozili in parkirali...

Včeraj okrog 13.30 v dvigalu nebotičnika v Drevoredu Ippodromo

Ostarelo žensko so pretepli in okradli za vso pokojnino

Med dogodke, ki se žal poleti zelo pogosto pripetijo, sodijo tudi razne oblike tatvin, kraj in ropov. Včerajšnjemu poročanju o napadu na ostarelo žensko moramo dodati še današnje, ki prav tako zadeva starejšo upokojenko.

Včeraj dopoldne se je namreč 80-letna Iolanda Nedich vd. Micheli odpravila na glavno tržaško pošto, da bi dvignila pokojnino. Z denarjem v torbici se je okoli 13.30 vrnila na sinov dom v Drevoredu Ippodromo 2, kjer začasno prebiva, ker je sin z družino na dopustu.

Že v vhodni veži nebotičnika sta se priletni ženski pridružila dva mladeniča, ki sta z njo stopila v dvigalo. Eden od njiju jo je zaprosil, naj pritisne na gumb, ki je označeval drugo nadstropje, in je tudi v tem nadstropju izstopil. Upokojenka je z drugim mladeničem nadaljevala vožnjo proti devetem nadstropju, v katerem je sinovo stanovanje. Vendar pa je kmalu po izstopu prijatelja drugi mladenič začel tepsti in brcati ostarelo žensko po obrazu, istočasno pa ji je zabičal, naj ne kriči. Predno je dvigalo prispelo do devetega nadstropja, je mladenič upokojenki iztrgal iz rok torbico, ustavil dvigalo in izstopil. Prestrašena in prepetena ženska je priklicala na pomoč nekaj sosedov, ti pa so poklicali policijske agente. Po kratkem opisu dogodkov so agenti pospremili upokojenko do ambulante za prvo pomoč v glavni bolnišnici. Zaradi številnih udarcev po obrazu se bo morala Iolanda Nedich vd. Micheli zdraviti približno 15 dni, vendar je v bolnišnici niso zadržali.

Agentom je 80-letna ženska povedala, da je imela v torbici milijon štiristo

tisoč lir in več osebnih dokumentov. Svojih napadalcev ni znala natančneje opisati, zato ni mogla niti prepoznati dveh mamilašev, ki so ju agenti malo kasneje ustavili v tistem predelu mesta.

Upokojenci bodo tudi letos urejali promet pred šolami

Jutri bo zapadel rok za vlaganje prošelj v zvezi z občinsko nadzorno službo pred šolskimi poslopji. Občina Trst bo namreč tudi v prihodnjem šolskem letu poskrbela za nadzorno službo pred vhodi v šolska poslopja (njen sklep mora sicer še potrditi pokrajinski nadzorni odbor). Tako kot že nekaj let naj bi to službo spet prevzeli upokojeni občani, katerim jo bodo poverili po primerem preverjanju njihovih psihofizičnih sposobnosti. Kdor želi opravljati to delo, lahko vloži prošnjo, napisano na obrazcih, ki jih delijo na sedežih rajonskih svetov. Prošnje lahko vložijo moški in ženske, ki so 55. leto starosti dopolnili pred 31. julijem 1990, izključeni pa so tisti, ki so še zaposleni ali ki so se upokojili po zakonu 336/70. Podrobnejše informacije je mogoče dobiti v uradih 5. sektorja Občine Trst, v prvem nadstropju poslopja nad Pasažo Costanzi 2, soba št. 12 (od 9. do 12. ure). Interesenti pohitite!

Poletna srečanja

Kako se »vucumpràji« počutijo v našem mestu?

V Trstu imamo že precejšnje število temnopoltih študentov iz raznih držav in celin. »Vucumpràji« pa so tudi pri nas še prava redkost. Smo tako zaprti mesto, smo morda rasisti, se pri nas ti ljudje ne znajdejo, ne počutijo dobro?

Naj opišem nekaj svojih srečanj s temi v glavnem mladimi ljudmi, ki so zapustili svojo deželjo in družino, da bi si nekje v našem svetu - morda tudi pri nas - našli delo in z njim pogoje za bolj dostojno življenje.

Pred tedni sem srečala takšnega »vucumpràja« na Opčinah. Ne na postaji, ki je bila že zaprta, temveč na cesti, kjer sva čisto sama okrog 22. ure čakala na avtobus za Trst. Moram priznati, da me je bilo malo strah. Ne vem zakaj. Nič takega nisem imela pri sebi in čemu bi mi tak priseljenec v iskanju dela za svojo ekzistenco, napravil kaj hudega. Je koža tista, ki podžiga razne slabe strasti, ali pa smo belci že toliko okuženi z raznimi predsodki, da pomislimo najprej na slabo in šele potem na dobro?

No, ta »vucumprà« ni imel prav nobenih slabih namenov. Prav tako zbežal je bil, kot sem bila sama. Skrbelo ga je le to, kje bo v Trstu lahko našel prenočišče, kjer se bo lahko odpočil, potem ko je ves dan krožil po Opčinah in po mestu, kjer je ponujal svoje skromne izdelke.

Ni bil zgovoren, kaj šele nasilen. Bolj se je on bal mene, kot jaz njega. Potem sva se nekako v francoščini in spekedrani italijanščini le sporazumela, dočakala avtobus in se odpeljala proti Trstu.

»Pa kje boste prenočili?« sem ga vprašala.

»Se ne vem. Preteklo noč sem bil na železniški postaji, nekajkrat sem našel zatočišče v parkih, ali pa sem prespal tudi kar na obali.«

Nič mi ni vsiljeval svojih proizvodov, ki jih je, nekam sramežljivo držal v rokah.

»Pa ste sploh kaj prodali? Imate dovolj denarja za večerjo?« sem ga vpraševala naprej.

»Tržačani so do nas zelo zadržani. Ne rečejo ne ja, ne ne. V Firencih in drugih italijanskih mestih sem marsikaj doživel - predvsem precej hudega. Tu se mi zde ljudje nekako brezbržni. Gredo mimo mene, kot bi me ne videli. Niti me ne žalijo, a niti mi ne ponudijo roke v pomoč.«

»Jaz sem Slovenka. Ste slišali kaj o Slovencih v tem času, ko ste tu?«

»Slišal sem, da govorijo drugače po številnih vaseh in krajih blizu Trsta. Dobri ljudje morate biti, ker mi je marsikdo ponudil prenočišče, odkupil kakšno malenkost. Kolikor sem lahko razumel, se tudi vi borite za svoje pravice?«

»Se, pa že toliko let. Zato morda tudi vas in vaše probleme drugače občutimo in vas drugače obravnavamo.«

Nič ni vedel, če bo lahko ostal v našem mestu, pa tudi možnosti, ki so se mu odpirale, niso bile rožnate.

»Tako ne vem, če bom vztrajal. Trst je sicer vrljuden, a hladen. Morda se bom spet vrnil tja, kjer je bolj vroče, kjer pa imam več znanecv in torej vsaj družbo in zaslabo.«

Na Garibaldijevem trgu je bar, kjer se vsak dan srečujejo številni Jugoslavlani iz raznih republik, ki tu delajo redno pri raznih podjetjih. Tudi v tem baru sem naletela na »vucumpràja«. Kar osem klobukov je imel na glavi, v rokah pa razne predmete - od vaz do ogrlic itd. Klientom je bil v zabavo. Poskušali so si njegove klobuke, pri tem dajali razne opazke in se na sploh kar dobro zabavali.«

Ta naš »vucumprà« pa je stal med njimi mirno, dostojanstveno, pustil je, da so mu jemali in nato ponovno vračali klobuke in druge predmete. Sprejel je pijačo, ki so mu jo ponudili. Potem pa mirno, toda z žalostnimi očmi zapustil bar. Kdo ve, kam ga je nesla pot?

Večkrat prihajajo k nam, so mi povedali uslužbenci bara. Nikoli niso nasilni. Človek sploh ne ve, ali kaj prodajo, od česa pravzaprav živijo in kje prenočujejo.

»Lahko bi dobili sobo za prenočevanje, a cena, ki jo zahtevajo, je zame previsoka.« je povedal drugi »vucumprà«, ki je čakal svojega tovariša na klopci na Garibaldijevem trgu. »Pa koliko so od vas zahtevali?« sem hotela vedeti. »Če bi sobico brez ostalih pritliklin vzela dva, bi morala plačati okrog 300 tisoč lir. Vodo in elektriko pa seveda posebej.«

»Vam je v Trstu všeč?« »Ne,« se je glasil odgovor. »Nihče nam sicer ni storil nič hudega, nobenega napada ali pretepa ni bilo, toda ljudje hodijo mimo nas, kot nas ne bi videli, kot bi bili nevidni. Radi bi šli domov! Toda kako in s kakšnimi denarnimi sredstvi?«

NEVA LUKEŠ

razna obvestila

Sedeži VZPI-ANPI, ANED in ANPIA v Ul. Crispi 3 bodo zaprti zaradi poletnih počitnic do 31. t. m.

Kmečka zveza obvešča svoje člane, da bodo v mesecu avgustu njeni uradi na Opčinah in v Nabrežini zaprti; nadalje obvešča, da bodo njeni uradi v Trstu 13. in 14. t. m. zaprti zaradi dopustov.

Zveza vojnih invalidov NOV in Združenje aktivistov in invalidov NOB sporočata, da bo pisarna zaprta od 9. do 18. t. m.

Zadružni center za socialno dejavnost sporoča, da bo pisarna zaprta od 13. do 18. t. m. Za morebitna sporočila telefonirati v popoldanskih urah na št. 213940.

ZSKD - Potujoči potepeči priredijo od 2. do 9. septembra en teden v ČENEBO-LI (Benečija) za otroke od 9. do 12. leta starosti. Infomacije in vpisovanje vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure v prostorih ZSKD v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303. Rok prijave zapade 14. t. m.

KD Kraški dom organizira poletni center od 20. do 31. t. m. (vsak dan razen ob sobotah in nedeljah) za otroke, ki obiskujejo otroški vrtec in osnovno šolo. Center bo potekal od 9. do 13. ure v Koči pod Rupo. Podrobnejše informacije dobiti na tel. št. 327124.

razne prireditve

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom - TABOR '90 - Danes, 10. t. m., ob 21. uri odprtje razstave ŽIVA OBRT lončarske zadruge "Lipa" iz Špetra in krožka Tabor OB PLETENJU ŠE KAJ. Zabavale vsa bodo venderigle Vanka in Tonca. V nedeljo, 12. t. m., ob 9. uri otroški ex tempore, ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri nastop baletne skupine ŠD Mladina iz Križa in folklorne skupine osnovne šole F. Bevč iz Opčin (vodi Anka Kocjančič), ob 20. uri ples z ansambлом Happy day. V ponedeljek, 13. t. m., ob 18. uri odprtje kioskov, ob 20. uri ples z ansambлом Karavanke. V torek, 14. t. m., ob 18. uri odprtje kioskov, ob 20. uri ples z ansambлом Taims. V sredo, 15. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri koncert godbe na pihala iz Ricmanj - kapelnik Ennio Krisanovsky ter ob 20. uri ples z ansambлом Taims.

SKD Slavce Ricmanje-Log priredi VAŠKO ŠAGRO na Žrebčevem 11., 12., 13. in 15. t. m. Za ples bodo poskrbeli ansambli Krt, Malibu in Pomlad.

ŠD Zarja prireja 11., 12., 14., 15., 18. in 19. t. m. tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Na prireditvenem prostoru se bo odvijal prvi turnir v nogometnem tenisu. V nedeljo, 12. t. m., se bo vršil balinarski turnir za četverice. Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno. Vsak večer bo ples z ansambлом Krt in Zvezde.

Sekcija KPI Devin-Nabrežina prireja 11., 12., 13., 14. in 15. avgusta na igrišču Sokola v Nabrežini FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA. Vsak večer ples z ansambлом Happy day in Lojze Furlan.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 10. avgusta 1990 - LOVRENC

Sonce vzide ob 5.59 in zatone ob 20.22 - Dolžina dneva 14.23 - Luna vzide ob 21.46 in zatone ob 10.21.

Jutri, SOBOTA, 11. avgusta 1990 - KLARA

PLIMOVANJE DANES: ob 6.07 najnižja -50 cm, ob 12.41 najvišja 50 cm, ob 18.56 najnižja -31 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25 stopinj, zračni tlak 1020,5 mb ustaljen, veter severovzhodnik 22 km na uro z burjo, vlaga 35-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 21,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Roberta Grezar, Fabrizio Novel, Shirin Aida Valipour, Daniele Scarbolo, Lisa Buonanno, Francesca Obad, Davor Gombac, Louis Vatta.

UMRLI SO: 84-letni Matteo Jelencovich, 82-letni Domenico Ruzzier, 78-letna Gelinda Tence vd. Stocca, 70-letni Aldo Bidoli, 95-letna Filomena Paialic vd. Bresovez, 63-letna Maria Giromella, 85-letni Bruno Ortolani, 83-letni Andrea Ceppi, 81-letni Nazario Tremul, 80-letni Ernesto Fumis.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 6., do sobote, 11. avgusta 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) in MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) in MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) in MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - Aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Villi Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella pa »Aktualnosti neoklasicizma«. Urnik: vsak dan 10-13, ob četrtdkih in petkih 10-22, ob nedeljah 10-13 in 17-20.

V bivšem anglikanskem templju je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10-13 in 17-19.

V občinski razstavni dvorani na Trgu Unità pa je na ogled razstava »Načrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10-13 in 17-19.

V konjušnicah in v nekaterih dvoranah Miramarskega gradu ter v dvorani Franco na Trgu Libertà je na ogled do konca avgusta razstava »Stanovanjska kultura na periferiji cesarstva«. Urnik: vsak dan od 10. do 18. ure.

Na Gradu sv. Justa bo do konca avgusta na ogled razstava o ruskem slikarju, kostumistu in designerju Erteju. Urnik: vsak dan od 10. do 19. ure.

Na sedežu letovišarske ustanove v Miljah razstavlja od 15. t. m. slikarka LAURA ORMAS. Urnik: samo ob delavnih od 9. do 13.30.

Na sedežu letovišarske ustanove v Sesljanu razstavlja od 16. t. m. slikar G. CLAUDIO MARINI. Urnik: samo ob delavnih od 9. do 13. in od 17. do 19. ure.

kino

ARISTON - 21.15 Fà la cosa giusta, r.-i. Spike Lee.
EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
NAZIONALE I - 16.20, 22.10 Le sposine insaziabili, porn., □□
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Ho sposato un fantasma, kom., i. Steve Martin, Lily Tomlin.
NAZIONALE III - 16.10, 22.15 Astronave di fuoco, fantastični film.
NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Un mercoledì da leoni.
GRATTACIELO - 18.00, 22.15 La guerra del Roses, i. Michael Douglas, Kathleen Turner.
MIGNON - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.15 Harry, ti presento Sally.
EDEN - 15.30, 22.00 Esibizioni super erotiche, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 22.00 Senti chi parla, i. John Travolta.
LUMIERE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 La moglie... gli uccelli, porn. □□
Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

V PRAPROTU ima odprto osmico Lupinc. Toči belo vino in teran.
PRODAM renault super 5 GTL, letnik 1985. Tel. 421508 od 13. do 13.30 in po 21. uri.
PRODAM motor za čoln Mercury 8 k. s., v odličnem stanju, letnik 1987 ter tereensko vozilo Daihatsu Rocky, 4 x 4, v odličnem stanju. Tel. na št. 212300 ob uri kosila.
PRODAM dva ročna vozička z gumijastimi kolesi. Tel. 228146.
PRODAM fiat regata 100 vikend, letnik '87. Tel. 213570 ob uradnih urah.
SUHA drva za kurjavo prodajamo. Tel. na št. 421508 od 13. do 13.30 ter po 21. uri.
PRODAM šotor za štiri osebe po ugodni ceni. Tel. 211343.
PRODAM po ugodni ceni prikolico za tri osebe. Tel. na št. 828251.
KAMION BONETTI F 80, 4x4, prodajamo. Tel. na št. 421508 od 13. do 13.30 ali po 21. uri.
MUCEK novorojenček išče zatočišče pri ljubitelju živali. Tel. 213856.
MLADA gospa sprejme službo kot hišna pomočnica. Tel. (003866) 58806.
IŠČEM nekatere knjige za tretji razred DTTZ žiga Zois in prodam knjige za prvi in drugi razred DTTZ žiga Zois. Tel. 228475.
ZADNJE Hlavatyevye akvarele prodam po ugodni ceni. Tel. na št. 413142 od 19. do 22. ure.
STANOVANJE, 85 kv. m, v Rojanu, opremljeno, dajem v najem osebam, brez stalnega bivališča. Tel. 421508 od 13. do 13.30.
IZGUBILA se je majhna psička svetlorjave barve med Salezem in Zgonikom. Poštenega najditelja naprošamo naj kliče ne tel. št. 229386 - nagrada.
OPTIKA Vikj obvešča cenjene obiskovalce, da bo zaprta zaradi dopusta do 20. t. m.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1166,95	1140.—	Japonski jen	7,447	7,50
Nemška marka	731,88	725.—	Švicarski frank	868,98	855.—
Francoski frank	218,31	215.—	Avstrijski šiling	104,019	102,50
Holandski florint	649,73	642.—	Norveška krona	189,50	186.—
Belgijski frank	35,585	35.—	Švedska krona	199,59	196.—
Funt šterling	2182,50	2140.—	Portugalski eskudo	8,311	7.—
Irski šterling	1964,20	1930.—	Španska peseta	11,937	11.—
Danska krona	191,99	188.—	Avstralski dolar	932,50	850.—
Grška drahma	7,447	7.—	Jugoslov. dinar	—	100.—
Kanadski dolar	1015,85	960.—	ECU	1520,65	—

9. 8. 1990

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

gledališča

MIRAMARSKI PARK
Poletna prireditev LUČI in ZVOKI
Jutri, 11. t. m., ob 21.00 in 22.15 predstavi v italijanščini.

Naslednje predstave: v torek predstava ob 21. uri v angleščini in ob 22.15 v italijanščini; v četrtek ob 21. uri v nemščini in ob 22.15 v italijanščini.

MILJE
Nocoj ob 21. uri na Trgu Marconi bo skupina "Ex allievi del Toti" uprizorila delo AMOR E BARUFE IN PIAZZA C. in G. Fortune. Režiser Bruno Cappelletti.

Grad sv. Justa
Jutri ob 21.15 bo na gradu sv. Justa glasbena prireditev PROFUMO DI OPERETTA, ki si jo je zamislil Roberto Brivio, bivši kabaretist skupine "I Guffi". Poleg Brivia bodo nastopili G. M. Raimondi, sopranistka F. Cedolin in M. Fogakawa, tenorista A. Binetti in L. Melissano in baritonist Oriè Tadamici. Na sporedu bodo znane skladbe avtorjev kot so na primer Lehar, Strauss, Kalman, Benatzky, Lombardo, Ranzato, Loewe, Costa, Pietri in Friml.

izleti

KD Rovte-Kolonkovec obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet 14. in 15. t. m. na Plitvička jezera. Tel. ob uri kosila na št. 827528.

Sekciji VZPI-ANPI Boljunec-Boršt-Zabrežec priredita dvodnevni skupni izlet 25. in 26. t. m. na Petrovo gor. Oglede spomenika in partizanske bolnice v Kalovcu, Zagrevo in Stubičko polje - spomenik Matije Gubca. Vpisovanje v Boljuncu v Partizanskem klubu, tel. 228050 in v Borštu pri sekciji VZPI do nedelje, 19. t. m.

čestitke

Danes praznuje v Bazovici KSENIIJA rojstni dan. Vse najboljše, predvsem zdravja, sreče in veselja ji želim teta Vilma in stric Pepi.

Danes praznuje rojstni dan nona OLGA iz Podlonjerja. Dragi nona, želiva ti vse najboljše in ti pošiljava dosti dosti poljubčkov. Tvoji Nataša in Dana.

ATH ADRIATHERM s.r.l.

DOLINA 445 (Trst)
Tel. (040) 228800 - 228000
Telefax (040) 228053 - Telex 461105

UVOZ - IZVOZ - REEKSPORT

REPROMATERIALI - BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE

Rasistični protest zaradi belca v vlogi Azijca

Rasistična polemika je tokrat usmerjena proti belcu, ki bi moral nastopati v vlogi vzhodnjaka v glasbeni komediji Miss Saigon. Pod vodstvom Camerona Mackintosha je musical v Londonu doživel izreden uspeh, v Broadwayu pa ne bo doživel premier-ske predstave zaradi protestov Zveze ameriško-azijskih igralcev. Tako je 50 igralcev izgubilo službo (med njimi tudi 34 oseb azijskega porekla), vrniti pa bodo morali tudi 24 milijonov dolarjev (28 milijard lir), ki so jih unovčili ob predprodaji vstopnic.

Režiser Mackintosh je že od vsega začetka postavil pogoj, da spravi musical na oder, le če bo protagonist (inženir in istočasno lastnik bordela) angleški igralec Jonathan Pryce, ki pa ima to napako, da je belopoln. Azijska skupnost je sprejela nastop belca v vlogi Azijca kot žalitev.

Cameron Mackintosh si take oblike razizma ni pričakoval: »Saj je, kot da bi Čehova lahko igrali samo Rusi, Shakespeara samo Angleži in Moliere samo Francozi. Kaj bi potem šele morali reči o Filipinkih Lei Salonga, ki igra Vietnamko Kim v Miss Saigon?« Mnenja v Broadwayu so v razbeljenem ozračju nadvse deljena. Zdi se, da nimajo nobenega dvoma le člani omenjene Zveze, ki so podpisali izredno oster dokument, v katerem zagotavljajo, da je za to vlogo primeren edino Azijec ali v skrajnem primeru Američan azijskega porekla.

Gerard Depardieu v rožnatem stanju na setu in na cesti

Sodišče francoskega mesteca Riom je obsodilo slavnega filmskega igralca Gerarda Depardieua na dva meseca zapora pogojno, ker je 20. julija povzročil avtomobilsko nesrečo, v kateri sta bili lažje ranjeni dve osebi. Policaji so ugotovili, da je Depardieu vozil v vinjenem stanju. V krvi so mu izmerili 1,6 gramov alkohola, kar je za francoski zakon skoraj dvakrat več od dovoljene količine. Zaradi tega mu je sodišče za šest mesecev odvzelo vozniško dovoljenje. Za nameček pa je moral plačati še 10 tisoč frankov globe.

Obtoženec ni bil prisoten na sodni obravnavi. »Njegova odsotnost je omogočila bolj sproščeno razpravo,« je pojasnil Depardieujev odvetnik.

Na dan nesreče je igralec nastopal na setu filma Uranus režiserja Clauda Berrija. Ko se je vračal v svoj hotel v Vichy, je zavozil na levo in tresčil v nasproti vozeči avtomobil. Depardieu je trdil, da je do nezgode prišlo, ker ga je večerno nizko sonce oslepelo (opravičilo, ki se ga poslužujejo navadni smrtniki) in da se je med vožnjo ravno pogovarjal po telefonu (opravičilo, ki se ga poslužujejo petični vozniki). Depardieujev odvetnik, ki je s temi fintami bolj domač, je svoje varovanja opravičeval, češ da je med snemanjem filma igral vlogo nekega gostilničarja, ki se je napil do smrti. Ta kader pa so morali snemati kar trikrat, tako da se je Depardieu res življal v svojo vlogo.

Glasnost zajela tudi filmsko področje

Glasnost je raztegnila svoj vpliv tudi na ekran: sovjetska filmska ekipa se je prav v teh dneh prvič pojavila v Hollywoodu, kjer bo v dveh tednih zaključila snemanje igrane nadaljevanke Bukharin - sovražnik naroda. Da so stiki med velesilama na vseh področjih vedno pogostejši, dokazuje tudi dejstvo, da je Sovjetsko zvezo prav v teh dneh dosegel »najbolj razširjeni ameriški filmski tehnik Movie USA. V pet leningrajskih kinodvoran, v štiri trgovine, v katerih v glavnem prodajajo video kasete, in v nekatere kioske bodo razdelili najmanj 10.000 izvodov revije. Založnik Todd Macrae je poudaril, da bo cena le simbolična, samo nekaj rublov. Seveda gre ta trenutek predvsem za reklamno potezo, s ceno tednika bodo namreč skušali kriti - ali vsaj tako pravijo - le prevozne in distribucijske stroške.

filmi poleti

Pornografija kot poletni izziv

eva fornazarič

Listaj in brskaj, kolikor hočeš, vsaka druga kinodvorana v deželi je hermetično zaprta (tudi operaterji in blagajničarke morajo na počitnice!), od pogumne manjšine, ki še vztraja na okopih, pa več kot ena tretjina dvoran ponuja izbrana filmska dela na temo Le sponsine insaziabili, Gola profunda III, Esibizioni supererotiche (Trst), Oltre il piacere, L'amore e la bestia (Videm). Naj podčrtam dejstvo, da so Goričani ostali povsem brez filmske potešitve, saj imajo tri dvorane in so vse tri zaprte.

Prijatelje iz Gorice pa dejansko lahko tolaži dejstvo, da je včasih le bolj pošteno pustiti gledalca na cedilu, kot mu ponuditi dno filmskega sode. Za v smeti so celo pornografski filmi, s častno in najbrž naključno izjemo videmske dvorane Diana, ki ponuja vsaj avtorsko delo Marine Lotar.

Kako naj ob taki suši spravimo gledalca v kino? Morda s provokacijo, to je z nasvetom, da izkoristi naklonjeno luno in zvezde in se poda v kino z rdečo lučko na vhodnih vratih. Je že res, da nismo v Amsterdamu ali na Tajske, nekaj pa bomo le odkrili tudi tu pri nas. Če ne bo podvig povsem zadovoljiv, bo pa vsaj neobičajen in vsekakor zanimiv. V poletnem času bi lahko kdo med vami odkril, da imajo tudi pornografski filmi svoje strukturalne posebnosti, svoja montažna pravila. Moj nasvet je celo, da stopite pravočasno v dvorano in trenirate že s traileri.

Bodite najprej pozorni na to, kako se v reklamah za bodoče »porniče« spajajo slika, glasba in ključne informacije o filmu. Največkrat gre za meta-ražo, ki so jo zmetali v koš, ko so sestavljali dokočno verzijo filma. Glasba pa je v resnici le izbor glavnih motivov, ki spremljajo filmsko (to je spolno) dogajanje, ne da bi pri tem kdo poskrbel za sinhronizacijo. Prav pri nekaterih trailerih Marine Lotar smo bili priča vznihljajem, ki so prihajali z lestencev, vzklikov, za katere je očitno skrbel gluhonemi taksist.

Če pa vam ni veliko do predfilmov, lahko osredotočite pozornost na celovečerno pornografijo in skušate sami sestaviti lestvico »umetniške« vrednosti posameznega filma. Pazite, ker je to dokaj težavno delo, saj morate biti prav tako pozorni, kot sodniki pri umetnostnem drsanju. Ocene bodo deložni režiser in igralci, pa tudi scenarist in montažer. Bodite pozorni na variante spolnega občevanja (več igralcev je na kupu, težje je organizirati sceno in podajati dovolj zanimivih dejstev) ter na dolžino in prekinitev akta, vendar pazite, da vas ne bo kritična strast pogubila!

V primeru, da bo kdo kritiziral vneto, s katero boste beležili minutažo bolw-joba, ki ga morda niti ne bo na ekranu, vam svetujem, da omenite Andrya Wahrola in njegove elitne pornografske filme. Erotika ni bila stvar spolnih organov pač pa nedolžnih detajlov obraza in rok. Zato pri ocenah pridno opazujte mimiko obraza, ki je tudi v pornografiji edini pokazatelj pravega igriškega talenta.

Na sliki: »pornografski« film iz pred nekaj desetletij, ko je v ZDA vladala cenzura in je bila ženska v spodnjem perilu višek nesramnosti

današnji televizijski in radijski sporedi

<p>RAI 1</p> <p>9.00 Daniel Barenboim izvaja Beethovno Sonato št. 31 v As-duru</p> <p>9.30 Nadaljevanke: Santa Barbara</p> <p>10.15 Film: Cani e gatti (kom., It. 1952, r. L. de Mitri, i. Titina De Filippo)</p> <p>11.55 Vreme in kratke vesti</p> <p>12.05 Nanizanka: Hooperman</p> <p>12.30 Dokumentarec: Juha in lešniki</p> <p>13.30 Dnevnik - ob trinajstih</p> <p>14.00 Variete: Ciao fortuna</p> <p>14.15 Film: Gli uomini della terra selvaggia (vestern, ZDA 1958, r. Delmer Daves, i. Alan Ladd)</p> <p>15.40 Mladinska oddaja: Big!</p> <p>16.40 Nadaljevanke: La freccia nera</p> <p>17.50 Dokumentarec: Atlante</p> <p>18.45 Nad: Santa Barbara</p> <p>19.40 Almanah in dnevnik</p> <p>20.40 Nadaljevanke: Sando-kan (3. del)</p> <p>22.05 Dnevnik</p> <p>22.15 Film: L'uomo e il bambino (vestern, ZDA 1972, r. E. W. Swackhamer, i. Bill Cosby)</p> <p>24.00 Dnevnik in vreme</p> <p>0.10 Atletika - VN IAAF</p> <p>0.55 Vaterpolo: Italija-Grčija</p>	<p>RAI 2</p> <p>9.00 Nanizanka: Lassie, nato risanke in zanimivosti</p> <p>10.40 Nanizanki: L'uomo di Danny, 11.05 Monopoli</p> <p>11.55 Nadaljevanke: Capitol</p> <p>13.00 Dnevnik - ob trinajstih</p> <p>13.30 Nadaljevanke: Beautiful</p> <p>14.00 Variete: Ciao fortuna</p> <p>14.15 Nanizanka: Saranno famosi - Il ritorno del dottor Scorpio</p> <p>15.00 Variete: Ghibli</p> <p>15.50 Film: Il piccolo fuggitivo (pust., ZDA 1953, r. Ray Ashley, i. Richie Andrusco)</p> <p>17.00 Mednarodni pokal v plavanju</p> <p>18.30 Športne vesti</p> <p>18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco</p> <p>19.40 Vreme, dnevnik in šport</p> <p>20.30 Variete: Stasera mi butto (vodi Gigi Sabani)</p> <p>23.00 Dnevnik - nocoj</p> <p>23.15 Petkov boks: Terlizzi-Manfredini (za lahko-težko kat.)</p> <p>0.15 Dnevnik, vreme in horoskop</p> <p>0.30 Film: Canicola (dram., Fr. 1983, r. Yves Boisset, i. Lee Marvin, Miou-Miou)</p>	<p>RAI 3</p> <p>12.00 Film: Gli uomini non sono ingrati (kom., It. 1937, r. Giulio Brignone, i. Gino Cervi)</p> <p>13.20 Mit tega stoletja: Klavirski genij Glenn Gould (Bach)</p> <p>14.00 Deželne vesti</p> <p>14.10 Dok.: Veliki planet</p> <p>15.15 Nanizanka: Vita col nonno</p> <p>16.05 Kolesarstvo: Bici & Bike</p> <p>16.45 Film: In questa nostra vita (dram., ZDA 1942, r. John Huston, i. Bette Davis)</p> <p>18.20 Videobox</p> <p>18.45 Športna rubrika: Derby</p> <p>18.55 Vreme in dnevnik</p> <p>19.30 Deželne vesti in Drobcu</p> <p>20.00 Atletika: VN IAAF</p> <p>20.30 Nan.: I Professionals</p> <p>21.25 Dnevnik nocoj</p> <p>21.30 Film: Stephane, una moglie infedele (dram., Fr. 1969, r. Claude Chabrol, i. Stephane Audran, Michel Bouquet)</p> <p>23.05 Nanizanka: Il nero e il giallo</p> <p>23.50 Nočni dnevnik</p> <p>0.20 Italija pred 50 leti: De-lavska zavest v Turinu</p>	<p>TV Slovenija 1</p> <p>8.50 Video strani</p> <p>9.00 Spored za otroke in mlade: Kljukčeve dogodivščine, 9.25 nanizanka Delfin Flipper</p> <p>9.50 Dokumentarni oddaji: Boj za obstanek, 10.15 Napadnost in razdiralnost</p> <p>10.45 Nad.: Vnovič v Brides-headu (pon. 12. dela)</p> <p>11.20 Video strani</p> <p>15.55 Poletna noč (pon.)</p> <p>18.00 Dnevnik in poslovne informacije</p> <p>18.10 Dokumentarec: Mesta mostovi - Most na Soči</p> <p>18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Pet prijatelj</p> <p>19.10 Risanke in TV okno</p> <p>19.30 Dnevnik in vreme</p> <p>19.54 Zrcalo tedna</p> <p>20.15 Dokumentarna oddaja: V 80 dneh okoli sveta (1. del)</p> <p>21.10 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu</p> <p>22.00 Dnevnik in vreme</p> <p>22.20 Poletna noč, vmes nanizanke Pri Huxtablovih, Polnočni klici in Hooperman</p> <p>0.25 Video strani</p>	<p>TV Koper</p> <p>13.45 SP v košarki: Italija-Avstralijska (pon.), 15.30 Španija-Grčija (pon.)</p> <p>17.30 Dok.: Campo base</p> <p>18.00 SP v košarki: Italija-Kitajska (iz Rosaria), vmes TVD Novice</p> <p>20.00 Odprta meja</p> <p>20.30 TVD Stičiče</p> <p>21.00 Nogomet: nemško prvenstvo</p> <p>21.45 SP v košarki: ZDA-Španija (iz Ville Ballester); vmes TVD Novice</p> <p>23.30 Boksarski prvaki: Boxe d'estate</p> <p>24.00 Dokumentarec: Speciale Campo Base</p>	<p>RADIO TRST A</p> <p>7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Potti, zanimivosti in lepote naše dežele; 8.30 Veliki uspehi Beatlesov; 9.10 Mladinska nadaljevanke: Skritti dnevnik (4. del); 9.35 Instrumentalni solisti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Revival; 12.00 Goriški Film video monitor 1990; 12.20 Orkestralna glasba; 12.35 Slovenski zbori; 13.20 Prijubljene melodije; 13.40 Dramatizirana glosa; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 16.25 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden severnoevropskih skladateljev; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek sporedov.</p> <p>SLOVENIJA</p> <p>5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Pesmice; 9.05 Glasbena matineja; 9.35 Napotki za goste iz tujine; 10.00 Informacije, gospodarstvo, glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godelmo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do 14.00; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočno, nato Nočni spored.</p>	<p>RADIO KOPER (slovenski program)</p> <p>7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutra-njik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Lj.</p> <p>RADIO KOPER (italijanski program)</p> <p>8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.30 Obvestila za pomorščake; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Raz-glednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Okoli sveta v 81. dne; 9.15 Clic; 9.35 Pesem po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Pismo od...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke in glasba; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Geletti; 15.00-18.00 Jugoslavija: vse o počitnicah; 18.30 Najlepše popevke; 19.00 Souvenir d'Italy; 20.00 Nočni program.</p>	
<p>CANALE 5</p> <p>8.00 Nanizanke: Simon Templar, 9.00 Marcus Welby M.D. - Un padre per amico, 9.55 Un dottore per tutti</p> <p>10.30 Aktualno: Forum</p> <p>11.15 Kviza: Doppio slalom, 11.45 O.K. Il prezzo è giusto</p> <p>12.45 Glasbena oddaja: Super-classifica Show Story</p> <p>13.45 Film: Oceano rosso (pust., ZDA 1955, r. William Wellman, i. Laureen Bacall)</p> <p>15.20 Nanizanke: Dalle nove alle cinque, 15.50 Man-nix, 16.50 Diamonds, 17.55 Mai dire si - Delitti incrociati, 18.55 Top Secret - Cameriere un po' speciale</p> <p>19.50 Kviz: Quel motivo... 20.30 Glasbena oddaja: Una rotonda sul mare 2</p> <p>22.45 Nan.: Charlie's Angels</p> <p>23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show</p> <p>1.10 Film: La prima avventura (pust., Šp. 1965, r. Tullio De Micheli, i. Emanuele Alejandro, Nani De Arco)</p>	<p>RETE 4</p> <p>8.00 Nanizanka: Bonanza</p> <p>9.00 Film: Piccolo alpino (mlad., It. 1940, i. Cesco Baseggio)</p> <p>11.00 Nadaljevanke: Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo</p> <p>12.00 Nanizanka: Lou Grant - La grande truffa</p> <p>12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke</p> <p>13.40 Nadaljevanke: Sentieri</p> <p>14.30 Nanizanka: Falcon Crest - L'intrusa</p> <p>15.30 Nad.: Amandoti, 17.00 Andrea Celeste, 18.30 La valle dei pini</p> <p>19.00 Nanizanka: General Hospital</p> <p>19.35 Nadaljevanke: Febbre d'amore</p> <p>20.30 Film: Il grande Musolino (dram., It. 1950, r. Mario Camerini, i. Amedeo Nazzari, Silvana Pamp-nini)</p> <p>22.20 Nad.: Ricordi di guerra (i. Robert Mitchum, Jane Seymour, John Gielgud, 3. del)</p> <p>0.10 Nanizanki: Cannon, 1.10 Barnaby Jones - Omicidio quasi perfetto</p>	<p>ITALIA 1</p> <p>8.30 Nan.: Superman, 9.00 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Boomer, cane intelligente, 10.30 Skipky il canguro, 11.00 Rin Tin Tin, 11.30 Flipper, 12.00 La famiglia Addams, 12.30 Benson, 13.00 Tre cuori in affitto, 13.30 Appartamento in tre, 14.05 Starcky & Hutch, 15.00 Giorni d'estate</p> <p>15.20 DeeJay Beach in Ibiza</p> <p>16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia in risanke</p> <p>18.00 Nanizanke: Batman, 18.30 Supercopter, 19.30 Casa Keaton</p> <p>20.00 Risanke</p> <p>20.30 Variete: Venerdì con zio Tibia</p> <p>20.35 Film: Il ritorno dei morti viventi (srh., ZDA 1985, r. Dan O'Bannon, i. James Karen, Clu Gulager)</p> <p>22.30 Nanizanka: Venerdì 13</p> <p>23.00 SP v košarki: Italija-Kitajska (iz Rosaria)</p> <p>1.00 Nanizanki: Sulle strade della California, 2.00 Benson</p>	<p>ODEON</p> <p>9.30 Nanizanka: Arthur</p> <p>13.00 Risanke in nan. Heidi</p> <p>15.00 Nanizanka: Interbang</p> <p>15.30 Film: L'immensità (kom., It. 1967, r. Oscar De Fina, i. Patty Pravo)</p> <p>17.00 Nanizanki: Gli inafferrabili, 18.00 Lottery</p> <p>19.00 Filmi in risanke</p> <p>20.00 Nan.: Flash Gordon</p> <p>20.30 Film: Vogliamo i colonnelli (kom., It. 1972, r. Mario Monicelli, i. Ugo Tognazzi)</p> <p>22.30 Aktualno: Blue news</p> <p>23.00 Film: Come una rosa al naso (kom., It. 1976, r. F. Rossi, i. Ornella Muti)</p>	<p>TMC</p> <p>12.00 Risanke: Snack</p> <p>12.30 Nan.: Il calabrone verde</p> <p>13.00 Šport in dnevnik</p> <p>13.45 Nadaljevanke: Diadorim</p> <p>15.00 Film: Due pazzi da novanta (pust., ZDA 1979, r. Minshall-Lisonbee)</p> <p>16.50 Risanke: Snack</p> <p>18.00 Nanizanke: Provaci ancora Lenny, 18.30 Segni particolari, genio, 19.00 Petrocelli</p>	<p>20.00 Vesti: TMC News</p> <p>20.30 Variete: Banane</p> <p>21.30 Nogomet - turnir v Wembley: Sampdoria-Real Sociedad</p> <p>23.30 Nočne vesti</p> <p>23.45 Športne vesti: VN 1990 v atletiki in plavanju</p>	<p>TELEFRUOLI</p> <p>12.00 Risanke in rubrika</p> <p>13.00 Nanizanka: L'albero delle mele</p> <p>13.30 Film: Gli amanti della città sepolta (pust., i. Virginia Mayo)</p> <p>15.30 Nanizanka: Il brivido e l'avventura</p> <p>16.00 Nadaljevanke: Un uomo da impiccare</p> <p>17.00 Risanke</p> <p>18.30 Nan.: L'albero delle mele, 19.00 Riuscirà la nostra carovana a...</p> <p>19.30 Dnevnik</p> <p>20.00 Rubrika: Voglia d'estate</p> <p>20.30 Nad.: Un uomo da impiccare (2. del)</p> <p>22.00 Nanizanka: Il brivido e l'avventura</p> <p>22.30 Nočne vesti</p> <p>23.00 Nan.: I giorni di Bryan</p>	<p>TELE 4</p> <p>(Se povezuje s sporedi Italia 1)</p> <p>Lastne oddaje:</p> <p>19.30 Dogodki in odmevi</p>

Razdeljevali jih bodo od 3. do 29. septembra Minister za industrijo odobril bencinske bone za drugi avto

Prav v dneh, ko se za avtomobiliste pišejo težki časi zaradi zelo verjetnih občutnih podražitev bencina v zvezi z dramatičnim dogajanjem ob Perzijskem zalivu, je prišla včeraj iz Rima vest, ki bo dobrodošla goriškim avtomobilistom ali boljše tistemu delu prebivalstva, ki si lahko privoščijo po več kot en avtomobil v družini. Z ministrstva za industrijo so namreč včeraj uradno sporočili Goriški trgovinski zbornici, da je minister Alfredo Battaglia podpisal odlok, s katerim dovoljuje razdeljevanje nakaznic za nabavo bencina proste cone tudi za ti. druge avtomobile v posameznih družinskih enotah. Doslej so ugodnosti proste cone bile predvidene samo za en avtomobil v vsaki družini, po novem pa je ta omejitev odpravljena.

Zadevni sklep je Trgovinska zbornica prvič odobrila že novembra lani in nato ponovno marca letos. Sklep je nato zavrnilo finančno ministrstvo, ki je v njem ugotovilo nekatere formalne nepravilnosti. Trgovinska zbornica je zato ponovno obravnavala zadevo in 12. junija s potrebnimi popravki in 5. tretje odobrila sklep o raztegnitvi ugodnosti proste cone na vse avtomobile. Potrebno je bilo še privoljenje

ministra za industrijo, s katerim bodo sedaj lahko začeli konkretno izvajati nova določila.

Po novih predpisih bo bone za bencin po znižani ceni lahko dobil vsak imetnik vozniškega dovoljenja, ki je hkrati tudi lastnik avtomobila (tudi v primerih skupnega lastništva zakoncev). S tem so dejansko odpravili omejevalno sklicevanje na družinske enote. To je v skladu z določili novega zakona o podaljšanju režima proste cone, ki izrecno predvidevajo, da pritičejo ugodnosti tu živčemu prebivalstvu, ne pa družinskim enotam. Konkretno bodo torej odslej delili bone za vsak avtomobil, katerega lastnik ima veljavno vozniško dovoljenje in ni obenem lastnik drugega avtomobila, za katerega že koristi ugodnosti proste cone.

Z razdeljevanjem bonov proste cone bodo začeli 3. septembra in nadaljevali do 29. septembra. V Gorici, Krminu in Gradežu bo razdeljevanje potekalo v uradih sedežev avtomobilskega kluba ACI, v Gradišču na sedežu Turistične ustanove, v Ronkah in Trziču pa na sedežih tamkašnjih združenj Pro loco.

Upravičenci z bivališčem v goriški in sovodenski občini bodo za tekoče

leto prejeli bone za 280 litrov bencina za avtomobile do vključno 11 fiskalnih konjskih moči in 490 litrov za večje avtomobile. Prebivalci drugih občin v pokrajini bodo prejeli po 245 litrov za manjše in 455 litrov za večje avtomobile. Letos bodo te kontingente bencina lahko koristili samo upravičenci, ki so vložili zadevno prošnjo pred koncem meseca junija. Vsekakor jih ni malo: na Trgovinski zbornici so namreč prejeli približno 16.400 prošenj. Uslužbenci so se že vrnili z dopustov in si sedaj prizadevajo, da bi pravočasno preverili veljavnost vseh prošenj in vnesli podatke novih upravičencev v računalnike.

Za vse upravičence, ki so že prejeli bencinske bone za prvi avto v družini ali jih bodo septembra za druge avtomobile, velja določilo, da je treba bone izročiti na bencinskih črpalkah najkasneje do 30. novembra letos, bencin pa prevzeti do 31. decembra. Prihodnje leto pri razdeljevanju bonov ne bo razlik med prvim in drugimi avtomobili v družini: za vse bodo dodelili enako število litrov, edino razlikovanje pa bo ostalo med manjšimi in večjimi avtomobili.

V ponedeljek in torek v Fari Meteorski dež, luna Saturn in sateliti

Za ljubitelje zvezd se prihodnji teden obetata dva zanimiva večera. Deželna zveza amaterskih astronomov vabi namreč na srečanje s Perzeidi, ki bo v ponedeljek, 13., in v torek, 14. avgusta, od 21. ure dalje. Na ogled bo padajoči zvezdni roj sv. Lovrenca, če bodo seveda vsi pogoji za to. Opazovanje bodo omogočili v vseh štirih pokrajinah Furlanije-Juljske krajine in sicer ob sodelovanju astronomskih društev in krožkov, ki delujejo v raznih krajih. Kar zadeva goriško pokrajino, bo za ogled poskrbel Astronomski krožek iz Fari, ki bo za to priložnost odprl obiskovalcem opazovalnico v kraju Colombara pri Fari.

Pojav, ki se znanstveno imenuje meteorski dež, nastane ob dotiku zvezdnega materiala z zemeljsko atmosfero. Zaradi močnega trenja se ta material vžge in pusti za seboj bleščeči sij, ki je lahko močnejši ali šibkejši, odvisni pač od velikosti drobcov. Včasih so ti delci tako obsežni, da si zaslužijo kar ime meteorit: podoben dež se pojavi večkrat na leto, ampak ta, sredi avgusta, je nedvomno najlepši po barvi in svetlobi. Ime pa je dobil po ozvezdju

Perzeja, ker zaradi perspektive zгледа, da prihaja prav iz tiste smeri.

Obiskovalci bodo najprej sledili razlagi tega pojava, nato pa jih bodo člani krožka vodili v spoznavanju glavnih poletnih ozvezdij. Delili bodo tudi zvezdne mape, na katere bo mogoče začitati padajoči roj. Organizatorji priporočajo, naj ljudje prinesejo s sabo ležalnike ali primerne stole. Po ogledu na prostem bo na razpolago teleskop za opazovanje Saturna in njegovih obrocev ter Lune.

razna obvestila

Slovensko deželno gospodarsko združenje - Gorica obvešča, da bodo uradi v Gorici, od 13. do 17. t. m. zaprti zaradi dopusta.

Gabrsko-vrhovski gospodarski župnijski svet vabi Vrhovce, tudi tiste, ki so se iz domačega kraja izselili, na maško, ki bo 12. avgusta ob 10. uri, ob praznovanju vaškega patrona sv. Lovrenca.

Sindikata slovenske šole obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za seminar slovenskega jezika in kulture, ki bo na Brdu pri Kranju od 19. do 25. avgusta. Zainteresirani naj se čimprej oglašijo pri odbornikih SŠS.

Nadaljnji nov korak za gradnjo bolnišnice

S podpisom pogodbe med goriško KZE ter pred kratkim ustanovljenega konzorcija EDILSA - Gorizia se je dejansko pričel postopek za gradnjo nove bolnišnice v Gorici, za dograditev bolnišnice v Trziču in nekaterih drugih struktur javne zdravstvene službe.

V septembru naj bi strokovna komisija, ki jo je imenovalo Ministrstvo za zdravstvo predvidoma izrekla soglasje glede okvirnega načrta in drugega pripravljalnega gradiva. Po dokončni odobritvi naj bi se začela faza izdelave izvršilnega načrta, tako da bi v začetku prihodnjega leta že lahko tudi oddali dela.

V trenutni finančni konstrukciji je za izgradnjo bolnišnice v Gorici predviden strošek 87 milijard lir in sicer v časovnem zaporedju treh srednjeročnih obdobjih, 45 milijard lir za dokončanje bolnišnice v Trziču v dveh triletnih obdobjih in 9 milijard lir v dveh triletnih obdobjih za gradnjo okroglega zdravstvenega centra.

Skoraj sočasno s podpisom konvencije s konzorcijem EDILSA (sestavljata ga družba SVEI in Italposte, obe iz skupine IRI - Italtat) se je začel tudi postopek med KZE in Pokrajino za

ureditev lastnine zemljišča, kjer bodo gradili novi okrožni zdravstveni center. KZE bo Pokrajini prepustila zemljišče in stavbo ambulante v Ulici Duca d'Aosta, sama pa pridobila zemljišče na območju bolnišnice.

KZE je pri sestavi akta predstavljal komisar dr. Vincenzo Panico, konzorcij Edilsa pa predsednik Paolo Ferrari. Pomembnega srečanja in podpisa akta so se udeležili tudi drugi predstavniki KZE in deželni odbornik za zdravstvo dr. Mario Brancati.

Madžarski zbor

Pred kratkim je bil na obisku v Medei zbor Cantus Corvinus iz kraja Gyongyos na Madžarskem. Zbor se je udeležil 10. pevske revije "Primavera corale". Madžarski gosti so obiskali tudi spomenik Ara pacis in krmiško zadružno klet, kjer so se s posebnim zanimanjem seznanili s pobudo "vina miru". Na občini v Medei je goste sprejel župan Franco Stacul s sodelavci ter predstavniki raznih društev in ustanov, med temu tudi zbora Schola cantorum.

Izredna ribiška sreča Julija Florenina Krap (amur) težak 11 kg

V vodah Vipave živijo poleg somov tudi druge "uvožene" ribje vrste. To potrjuje lep primerek posebne vrste kra-

pa (amur), ki ga je te dni med Pečjo in Gabrjami ujel Julko Florenin iz Gabrij. Skoraj enajst kilogramov težka riba je bila dolga 94 centimetrov. Zagrabila pa je na vabi s polento. Ribo - menda gre za prvi primerek amurja, takšne dimenzije, v vodah Vipave - bodo nagačili.

Športni ribiči, člani društva Vipava, najbrž ne bodo jezni, če izdamo javno skrivnost, da je riba zagrabila v znanem bazenu med Gabrjami in Pečjo, kjer so lani ujeli tudi velikega soma in nekaj drugih velikih rib.

Pri Ustanovi za sladkovodno ribištvo v Vidmu smo se pozanimali za značilnosti "amurja". Gre za vrsto, ki je doma v azijskih rekah in ki se hrani skoraj izključno z vodnimi rastlinami. V optimalnih pogojih dosežejo posamezni primerki tudi do 20 in 25 kilogramov teže.

Riba je iz družine krapov. Italijansko ime zanjo je "carpa erbivora". Po informacijah, ki smo jih dobili v zgoraj omenjeni videmski ustanovi, naj bi šlo za vrsto, ki se zelo težko razmnožuje v naravnem okolju. Zato pa jih razmnožujejo v gojiščih.

"Vsekakor gre za redkost v naših vodah", nam je povedal Walter Monti, glavni pri ribiški družini Vipava, ki je tudi prevzel in poskrbel, da se bo sprememila v lepo in trajno trofejo.

Seveda ostaja nerešena uganka, kako je riba, doma v Aziji, zašla v Vipavo. Najbolj verjetno se zdi, da je kdo (brez dovoljenja) spustil v vodo mladice.

Na sliki - foto Butkovič - Julko Florenin s trofejo, ki bi jo bil vesel vsak ribič.

Izterjevanje samoprispevka za bolnišnico

Okrog dva tisoč občanov na območju Trziča in drugih krajev v okolici - enaka usoda pa bo kot kaže doletela tudi Gorico in druge občine - bo v prihodnjih dneh prejelo na dom pismo KZE z vabilo na poravnavo samoprispevka, ki ga dolgujejo za zdravljenje v bolnišnici v obdobju od 1. aprila do 28. julija lani. Gre za zakasnelo posledico lani odobrenega dekreta vlade, ki je potem zapadel, in ki je uvajal samoprispevek (ticket) tudi za zdravljenje v bolnišnici. Dekret ni bil spremenjen v zakon in tako je zadeva propadla. Zgodilo pa se je, da so številni občani samoprispevek dejansko vplačali, drugi pa ne. Skratka, velika zmešnjava. Nekaj mesecev zatem je prišlo tolmačenje, da se zadeva odpiše: ker dekret ni bil spremenjen v zakon naj ne bi bil veljaven. V začetku tega leta pa spet novo tolmačenje: krajevne zdravstvene enote so dolžne za omenjeno obdobje veljavnosti dekreta izterjati dolgovane zneske. Odtod pisma z vabilom za poravnavo. V enakem položaju so tudi v drugih KZE in kjer pisem še niso odposlali, jih bodo prav gotovo v kratkem.

Koliko bodo morali nekdanji pacienti plačati za zdravljenje v bolnišnici? Maksimalno dvesto tisoč lir, če so bili v omenjenem obdobju na zdravljenju večkrat, oziroma maksimalno sto tisoč lir, če so bili v bolnišnici samo enkrat in za več kakor deset dni. Samoprispevek občanov je bil namreč določen v višini deset tisoč lir dnevno, za največ deset dni ob prvem zdravljenju. Maksimalen znesek samoprispevka pa je bil določen v višini 200 tisoč lir.

Ni znano, če bodo Krajevne zdravstvene enote z denarjem, ki ga bodo izterjale, poravnale deficit.

Jadralni letali trčili nad Bovcem Oba pilota umrla v razbitinah

Prijetno poletno popoldne v Bovcu je v sredo pretrgala vest o letalski nesreči, v kateri sta umrli dve osebi: 42-letni Franko Mlekuž in 19-letni Urban Absec. Prvi je bil domačin, drugi pa iz Domžal.

Umrla sta v razbitinah jadralskih letal, kakih 300 metrov pod vrhom Pirhovca, v hrbtu Polovnika, v sredo okrog 14.30.

Po prvih ugotovitvah poškodb na letalih in tudi po izjavah prič, naj bi letali na višini okrog dva tisoč metrov, nad Polovnikom trčili in se nato zrušili na severovzhodno pobočje, to je pobočje nad Bovško kotlino, nekje nad Čezsočo.

Priča nesreči je bil pilot tretjega jadralskega letala, medtem ko naj bi zaključno fazo nesreče, strmoglavljenje letal, opazil pilot motornega vlečnega letala, ki je o nesreči tudi takoj obvestil letališče.

Iz Bovca so takoj odšli reševalci z zdravnikom, vendar za ponesrečenca ni bilo več pomoči. Oba sta umrla v razbitinah in je zdravnik lahko samo uradno ugotovil njuno smrt.

Trupli so člani gorske reševalne skupine iz Bovca že v sredo prenesli v dolino, medtem ko so razbitine obeh letal ostale na kraju nesreče, v pričakovanju prihoda Zvezne komisije za civilni letalski promet iz Beograda, ki je včeraj do prvih popoldanskih ur že tudi opravila pregled.

Letali eno je bilo vrste libela club nemške izdelave z razponom kril 15 metrov in je v njem sedel Absec, drugo pa blanik, češke izdelave, z razponom kril 17 metrov, sta strmoglavili približno na višini 1300 metrov, kakih 350 metrov drugo od drugega, pod vrhom 1661 metrov visokega Pirhovca. Razbitine Mlekuževega letala so ležale na jasi, nedaleč stran, na melišču pa razbitine drugega letala.

V teku sta dve preiskavi: sodna in komisije za civilni letalski promet. Sodno vodi preiskovalni sodnik Zoran Šiligoj v Novi Gorici, ki nam je tudi posredoval prve ugotovitve o nesreči.

V Sloveniji je to letos prva smrtna nesreča z jadralskim letalom, medtem ko jih je bilo v Jugoslaviji že osemnajst.

Glede vzrokov nesreče - za dokončne ugotovitve bo treba seveda počakati na uradni zaključek dela Zvezne komisije - š se zdi najbolj verjetna človeška napaka. To je da se pilota nista videla. Vremenski pogoji so bili po splošnih ugotovitvah v sredo popoldne zelo ugodni in je torej ta element mogoče izključiti. Pri Posoškem aereoklubu pa smo izvedeli, da sta bili letali razmeroma novi in v dobrem tehničnem stanju. (Na zemljevidu, označeno s krogom, področje, kjer sta strmoglavili letali, po trčenju v zraku).

kino

Gorica

CORSO Zaprti.
VERDI Zaprti.
VITTORIA Zaprti.

Tržič

COMUNALE Zaprti.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Solarni bojevnik«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Družinska strast«. 22.30 »Hawai«.

DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

All'Orso bianco — Korzo Italia 10 — tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU

Občinska lekarna št. 1 — (Comunale n.1) — ul. Terenzišana, 26 tel. 482787.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Agostino Strukelj iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 10.20 Concepcion Tunno iz splošne bolnišnice v Trziču, ob 11. uri Orsola Zorzenon vd. Pizzul iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

† V 88. letu je preminila
Terezija Lutman
vd. **Beltram (Žezka)**

Pogreb bo jutri, 11. t. m., ob 9.30 iz splošne bolnišnice v Gorici v cerkev v Štandrežu in na tukajšnje pokopališče.

SVOJCI

Štandrež, 10. avgusta 1990

Ob neresnični vesti o »samomoru« sovjetskega skakalca v višino Valerija Brumla

Ko novinar postane »killer«...

Pred dvema dnevoma so domala vsi svetovni časopisi pisali o samomoru velikega sovjetskega skakalca v višino Valerija Brumla, včeraj pa so se že spet razpisali o njegovem »novem rojstvu«. Novinarski »kiks« osrednje zahodnonemške tiskovne agencije DPA je postavil že spet v ospredje eno od temeljnih vprašanj modernega novinarstva: verodostojnost.

V času, ko se za vsako novico skrivajo veliki gospodarski interesi, ko postaja ekskluzivna vest vse bolj pravilo kot izjema, ko je dirka za novico vse ostrejša, se lahko dogodi, da odvedo tisti mehanizmi, ki bi morali novinarja »zavarovati« pred spodrsrljajem. V prvi vrsti gre tu za preverjanje vesti. Novinar agencije Deutsche Press Agency, ki je sprožil »zadevo Brumel«, ni preveril, ali je bivši svetovni rekorder in olimpijski zmagovalec še živ, ali ne. Nekaj podobnega se je pred kratkim zgodilo z njegovim ameriškim kolegom, ki je najavil skorajšnji odstop Mikhaila Gorbačova. Pretekli teden je bila novinarska redakcija prve italijanske vsedržavne mreže pod udarom zaradi neresničnih izjav domnevnega agenta CIA. Vsi ti primeri kažejo na »krhkost« novinarstva pred vestjo. Vest je postala že vsemogoča, zavladala je novinarstvu, medtem ko bi jo moral po pravilih novinar obvladovati, jo primerno obdelati, preveriti, in jo šele nato »spustiti« v javnost.

»Brumlova smrt« spominja na mnoge druge podobne spodrsrljaje, ki niso v čast novinarjem. V takih primerih je značilno, da se druga sredstva javnega obveščanja ne znesejo nad »grešnikom« s trdo roko, saj vedo, da se je takih spodrsrljajev kljub vsemu zelo težko obraniti: ko najmanj pričakuješ se ti lahko zapiše in ustreliš kozla, da se ti nato vse smeje...

Valerij Brumel (levo) in Monica Vitti: oba sta že »umrla« na časopisnih straneh, a sta še živa.

Tako se je na primer pred slabima dvema letoma japonskemu dnevniku Mainichi Daily News zapisala vest o smrti japonskega cesarja Hirohita. Cesar je bil sicer na smrtni postelji, a je še dihal. Direktor časopisa je bil nemudoma odstavljen in bo ostal v zgodovini zapisan, kot »zadnja cesarjeva žrtev«...

Le nekaj mesecev prej, 4. maja 1988, jo je »skupil« celo ugledni pariški Le Monde. Na prvi strani je objavil vest o samomoru (že spet samomor!) znane italijanske filmske in gledališke igralkice Monice Vitti. Dan kasneje je rimski dopisnik pariškega dnevnika poslal

Vittijevi šop sto rdečih vrtnic »rdečih od sramu«, kot je bilo zapisano v opravičilu. In glej naključje: isto leto je Vittijeva imela glavno vlogo v komediji Bena Hechta in Charlesa Mac Arthura Naslovna stran, ki humorno, a boede žigosa novinarski poklic...

Poleg vrtnic v opravičilo je bila Monica Vitti dan po »samomoru« deležna tudi tolažbe delovnega kolege Alberta Sordija: potolažil jo je, češ da so časopisi njega že šestkrat »pokopali«, a je še vedno čil in zdrav. Tudi znanega italijanskega režiserja Federica Fellinija so novinarji-»killerji« že poslali v onostranstvo, in to štirikrat.

Časnikarska smrt je doletela tudi nekatere znane umetnike. Tak je bil primer ameriškega pisatelja Marka Twaina. Pisec Toma Sawyerja je naslednjega dne v intervjuju šaljivo odgovoril, »da se mu je zdela vest o njegovi smrti nekoliko napihnjena, saj je bil le... rahlo prehlajen«.

Ernest Hemingway je postal žrtev časnikarskih grobarjev 24. januarja 1954. Pri uglednem milanskem dnevniku Corriere della sera agencijske vesti niso preverili, pač pa so naročili poznejšemu nobelovcu Eugeniu Montaleju, naj napiše nekrolog o ameriškem pisatelju. Naslednjega dne se je izkazalo, da je bil Hemingway v letalski nesreči le ranjen. Montale je moral ob tem spet zasukati pero, tokrat seveda v opravičilo.

Casopisi so med drugimi prerano »spravili v grob« papeža Pija XII. (24 ur pred »pravo« smrtjo), znanega italijanskega konferansjeja Mika Bongiora (»umrl« je na dan ugrabitve Alda Mora), nekaj tednov pred »samomorom« Monice Vitti pa so Francozi na straneh Quotidiana de Paris izvedeli o »smrti« predsednika francoske letalske družbe Marcela Dassaulta.

Izredno zabaven je bil primer, ki se je pripetil italijanskemu novinarju Luigi Arnaldu Vassallo, znanemu z vzdevkom Gandolin. Njegov časopis je pomotoma objavil vset, da je v hudi prometni nesreči umrl tudi neki mesar. Le-ta je naslednjega dne ves razjarjen telefoniral na dnevnik: razjezil se je na urednika, ker je bil zaradi tiste vesti ta dan ob zaslužek. Njegovi običajni kupci niso prišli v mesnico, ker so verjeli dnevniku, da je mesar res umrl. Vassallo ga je pomiril, mu obljubil popravek in svojo obljubo tudi zelo elegantno izpolnil: mesarjevo ime je bilo naslednjega dne vključeno v rubriko »Rojstva in smrti«, seveda med »novorojene«...

V Zagrebu neznanci ukradli slike naivca Generalića

V Zagrebu so neznanci pred dnevi vlomili v stanovanje znanega jugoslovanskega naivca Josipa Generalića na Dvorničevi ulici in ukradli petnajst slik, katerih avtorji so Josip Generalić sam, njegov oče Ivan in sin Goran. Tatvino je odkril Josip Generalić po vrnitvi z nekajdnevnega dopusta in takoj obvestil zagrebški sekretariat za notranje zadeve.

Vrednost ukradenih slik znaša približno milijon dinarjev. Med ukradenimi deli je tudi znano Josipovo olje na steklu z naslovom Pripravljanje mošta iz leta 1941.

Zoper razprodajo kulturne dediščine

Skupina italijanskih intelektualcev in politikov je včeraj izdala ogorčen protest zoper prodajo italijanske kulturne dediščine. Njihov protest je odgovor na nedavni predlog računskega sodišča, ki v svojem letnem poročilu med drugim omenja tudi možnost prodaje dela italijanske kulturne dediščine, da bi z iztrženim denarjem sanirali italijanski državni primankljaj.

Podpisniki protesta, med katerimi so tudi Giulio Carlo Argan, Giorgio Strehler, Gaetano Arfè, Paolo Volponi, Aureliana Alberici in Renato Nicolini, pišejo, da bi bila razprodaja italijanske kulturne dediščine »kulturni zločin«, s katerim bi le še bolj opustošili že itak preveč opustošene in slabo zavarovane pomnike tisočletne kulture na Apeninskem polotoku. Skupina ob koncu poziva parlament, vlado, dežele in javne ustanove naj preprečijo te namere.

Največ prireditev bo v Salzburgu, rojstnem mestu velikega glasbenika

V Avstriji v polnem teku priprave na 200-letnico Mozartove smrti

Wolfgang Amadeus Mozart

V Avstriji se že sedaj intenzivno pripravljajo na prihodnje leto, ki bo potekalo v znamenju Wolfganga Amadeusa Mozarta. Onkraj Karavank bodo namreč z vrsto koncertov, drugih glasbenih in kulturnih prireditev svečano proslavili 200-letnico smrti velikega glasbenega genija.

Po predvidevanju bo največ prireditev v Salzburgu, mestu, kjer se je Mozart leta 1756 rodil in kjer je preživel dobesedno del svojega življenja. Središče

»Mozartovih prireditev« v Salzburgu bo grad Kleinheim, kjer bodo odprli vrsto razstav, organizirali vrsto koncertov, knjižnih branj, seminarjev in drugih prireditev, s katerimi skušajo organizatorji ne le podati globalno sliko o Mozartovem življenju in ustvarjanju, temveč želijo nuditi turistom, ki se bodo prihodnje leto mudili v mestu, obsežen pregled o življenju v Salzburgu v osemnajstem stoletju.

Čeprav se bodo salzburške prireditve Mozartu na čast uradno začele šele marca prihodnjega leta, pa je že sedaj v izložbenih oknih tamkajšnjih trgovin tu pa tam mogoče zaslediti portret velikega salzburškega sina. Program prireditev je seveda zelo kvaliteten. V teku Mozartovega leta naj bi izvedli vsa njegova dela, in to z najboljšimi evropskimi orkestri in z najbolj slavni dirigenti, od Riccarda Mutija pa tja do Michaela Hampeja.

Tudi slavni Salzburški festival bo odmeril največ pozornosti Mozartu. Program za prihodnje leto je izdelal slavni Herbert von Karajan, ki je bil četrto stoletja karizmatični vodja festivala. Po njegovi smrti (umrl je lani, malo pred začetkom lanskih festivalskih prireditev) so njegovi nasledniki odločili, da bodo spremenili dosednji elitni koncept prireditve, ki je slonel predvsem na predstavah klasičnih del. Do prihodnjega leta pa bo vendarle ostal tak, kot ga je začrtal veliki dirigent - z Mozartom in zvenečimi izvajalci v prvem planu.

Langobardi vabijo

V Čedadu in v vili Manin pri Passarlanu se do konca septembra nadaljuje razstava o Langobardih, ki je doslej žela velik uspeh občinstva. Na sliki: langobardski grob, ki so ga odkrili pri kraju Romans.

Langobardi

Velicina in blišč nekega evropskega ljudstva

V Čedadu
in v Codroipu v vili Manin
do 30. septembra 1990

POD VISOKIM POKROVITELJSTVOM
PRESEDNIKA REPUBLIKE
IN AVTONOMNE DEŽELE FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

ZANUSSI

VELIKE RAZSTAVE V FURLANIJU-JULIJSKI KRAJINI

Na 11. svetovnem košarkarskem prvenstvu v Argentini so Riva in tovariši ugnali Avstralijo

Azzurri bližji četrtfinalu

Košarka kaj je to?

ITALIJA - AVSTRALIJA 94:89 (44:49)

ITALIJA: Rossini, Pittis 9, Dell'Agnello 12, Bosa, Brunamonti 10, Vescovi, Riva 35, Pessina 15, Vianini 5, Cantarello 8.
AVSTRALIJA: Dorge, Smyth 13, Sengstock, Keogh 10, Gaze 25, Bradtke 8, Longley 6, Vlahov 4, Borner 23.
SODNIKA: Zych (Polj.) in Hightower (ZDA); PM: Italija 16:20, Avstralija 16:21; PON: Longley (28), Cantarello (34); TRI TOČKE: Italija 8:12 (Riva 6:10, Brunamonti 1:1, Pittis 1:1), Avstralija 8:22 (Smyth 3:7, Keogh 2:4, Gaze 3:10, Vlahov 0:1).

ROSARIO — Po uvodnem zaskrbljujočem porazu z Brazilijo so Italijani v prvi tekmi drugega dne 11. svetovnega košarkarskega prvenstva v Argentini po napelem in izenačenem boju s 94:89 ugnali Avstralce in si ustvarili lepo izhodišče za uvrstitev v četrtfinale, se pravi med osmerico najboljših, kar je tudi letošni cilj italijanske odprave, če vemo, da nastopa na tem prvenstvu močno okrnjena. Da bi se ta cilj ne uresničil bi morali drevi Avstralci premagati Brazilijo. Ta si lahko privoščijo poraz z 10 točkami razlike (in bi kljub temu ohranila prvo mesto v skupini) oziroma celo s 27, s čimer pa bi se morala odpovedati prvemu mestu v skupini. Veselje v italijanskem taboru je bilo po pomembnem sinočnjem uspehu res nepopisno. Ne smemo pozabiti, da so na nedavnih Igrah dobre volje v Seattlu (ZDA) Avstralci nadigrali azzurre, tokrat pa so se jim ti lepo oddolžili. Njihova zmaga je zaslužena, saj so pokazali veliko mero borbenosti, požrtvovalnosti in složnosti. Junak srečanja je bil vsekakor Antonello Riva. V napadu je bil odlični, saj je zadelav kot za stavo skozi vse srečanje. Med mladimi se je zlasti izkazal Pessina. Član Stefanel Cantarello se je v prvih dveh tekmah prvenstva še kar dobro izkazal, njegov doprinos pa bi lahko bil še bolj pomemben, če si ne bi tako poceni nabiral osebnih napak.

Azzurri so imeli v 15' že devet točk prednosti (39:31), a so polčas sklenili z zaostankom petih točk. V začetku drugega polčasa so varovanci trenerja Gambe dohiteli tekmece, nato pa je bila tekma vse do konca izenačena. Izbrani strelec Avstralcev Gaze je v zadnjih sekundah pri vodstvu Italije z 92:89 zgrešil met za tri točke.

Argentinski gledalci so kot povračilni ukrep za Maradono med tekmo stalno navijali za Avstralce, včeraj pa celo za osvojenega Brazilce, Italijanom pa so žvižgali.

Jugoslovani so v svoji prvi tekmi zanesljivo premagali zelo solidne Venezu-

elce, ki so s svojim nastopom v bistvu presenetili. Modri so vodili od prve do zadnje minute in trenn Ivković je poslal na igrišče vse svoje igralce, razen Savića, Jovanović (ki bo zamenjal poškodovanega Radjo) pa naj bi v Santa Fe prispel danes. Začetna postava Petrović, Kukoć, Paspalj, Zdovc in Divac si je takoj nabrala 10/12 točk prednosti, najkve prednost modrih v prvem polčasu pa je znašala 47:31 v 16. minuti.

V drugem polčasu so se Venezuelci, zlasti po zaslugi novega člana Real Madrida Herrere (izbran tudi na draftu NBA lige), nevarno približali modrim do rezultata 88:82, iz zagate pa je Jugoslovane rešil Kukoć.

Ponoči so modri igrali z Angolo, drevi pa jih čaka dvoboj s Portorikom.

Do zaključka redakcije smo prejeli še dva rezultata:

ZDA - Južna Koreja 146:67; Grčija - Španija 102:93.

Na sliki (foto Križmančič): Antonello Riva (posnetek je s tekme azzurrov z Jugoslavijo v Trstu) je v dveh tekmah dosegel 76 točk

V Argentini se igra svetovno prvenstvo v košarki. To naj bi najbolje vedel sam, saj sem prišel sem nalašč, da bi o njem poročal. Problem pa je v tem, da tu sploh

nihče nič ne ve o kaki košarki. Argentinci poznajo en sam šport, seveda, in tu se še vedno govori o porazu Maradone in tovarišev v finalni tekmi nogometnega mundiala. Košarka, kaj pa je to? Tekme svetovnega prvenstva prenaša ena sama TV postaja, ki je tudi producent televizijskega signala za ves svet, in ko sem včeraj gledal po televiziji tekme iz drugih prizorišč, sem tudi razumel, da je cela stvar marsikomu precej neznana: komentarji so sicer na dobri ravni, povezave v studiu pa tako naivne, da se človeku zdi, da je novinar pravkar preletal na brzino kak priročnik za košarkarske začelnike.

Tudi tekme skupine, ki jim sledim, to je skupine C, kjer igrajo ZDA, Španija, Grčija in Južna Koreja, se odvijajo v mali, pa čeprav lepo urejeni, dvoranci v četrni Jose Leon Suarez, ki se nahaja v najbolj zakotni periferiji šestmilijskega mesta in do katere je treba iz centra voziti z avtomobilom dobro uro v tukajšnjem prometu, ki je kot nalašč za tekmovalne stunts. Ob tem, da se na cesti dobijo prave škatle, ki se premikajo le po čudežu, treba tudi stalno paziti na domače taksiste, ki se izživljajo v divjih gimkanah.

Še malo o košarki: prvi dan je bilo zelo malo dobrih tekem: ekipe so tu res slabe in če Jugoslavija, tudi brez Radje, tokrat ne zmaga, ne vem, kdaj bo več. Še najboljša je bila pravzaprav prav tekma med Jugoslavijo in Venezuelo, ki se je izkazala kot presenetljivo solidna ekipa, ki igra zelo zdravo košarko. ZDA? Porazne: le sreča in sodnika so jih rešili pred porazom z Grčijo brez Galisa. Prognose? Brazilija in, kljub vsemu, Sovjetska zveza (z Volkovim in Sokkom) bi morala biti edina prava tekmeča Jugoslaviji in ZDA v boju za kolajne.

SERGIJ TAVČAR

1. dan: Brazilci premočni za Italijo, modri zanesljivo

JUGOSLAVIJA - VENEZUELA 92:84 (53:43)

JUGOSLAVIJA: Petrović 22, Peraso- vić 7, Čutura 6, Kukoć 27, Paspalj 12, Zdovc 3, Obradović 2, Čurčić, Komazec 2, Savić.

VENEZUELA: Diaz, Portillo 4, Becker 1, Solorzano, Gonzales 6, Gimenez, Sepero 16, Herrera 24, Estaba 15, Olivares 8, Nelcha 12.

SODNIKA: Rigas (Gr.) in Jang Chang Hwan (J. Kor.). TRI TOČKE: Kukoć 2, Petrović in Zdovc 1. PON: Estaba in Sepero (40).

BRAZILIJA - ITALIJA 125:109 (66:48)

ITALIJA: Rossini 8, Pittis 8, Nicolai 6, Dell'Agnello 15, Bosa 6, Brunamonti 2, Tolotti, vescovi 2, Riva 41, Pessina 8, Cantarello 11, Vianini 2.

BRAZILIJA: Minuci 2, Guerrinha 7, Gerson 10, Pipoca 12, Ferreira 4, cadum 3, Maury 3, Marcel 15, Felipe 39, Josuel, Oscar 25, Israel 9.

SODNIKA: Davidov (SZ) in Hightower (ZDA); TRI TOČKE: Riva 4, Bosa 1, Oscar 3, Felipe 5, Marcel 3, Maury in Cadum 1). PON: Cantarello (33).

IZIDI 1. DNE

SKUPINA A: Jugoslavija - Venezue- la 92:84; Portoriko - Angola 78:75.

SKUPINA B: Avstralija - Kitajska 106:85; Brazilija - Italija 125:109.

SKUPINA C: ZDA - Grčija 103:95; Španija - J. Koreja 120:101. SKUPINA D: SZ - Argentina 97:77; Kanada - Egipt 83:68.

SPORED 3. DNE

Grčija - J. Koreja (18.00); Italija - Kitajska (18.00); Brazilija - Avstralija (21.00); Venezuela - Angola (21.00); Jugoslavija - Portoriko (24.00); Argentina - Egipt (24.00); ZDA - Španija (3.00); SZ - Kanada (3.00).

Na prvem veleslalomu svetovnega smučarskega pokala

Zmaga Šveda Nyberga

Zmagovalec Šved Nyberg

MOUNT HUTT — Šved Fredrik Nyberg je zmagovalec prvega veleslalomu za svetovni smučarski pokal. Za njim sta se uvrstila Norvežan Kjuus in Francoz Piccard, Italijana Pesando in Tomba pa si delita deveto mesto.

Nad prvim novozelandskim tekmo- vanjem za točke svetovnega belega cirkusa je tako padel zastor. Obračun je s tehničnega vidika dokaj zadovolj- vi, čeprav so zaradi slabega vremena izpeljali le dve od štirih predvidenih preizkušenj. Slabo pa se je izkazala organizacija. Poznavalci ocenjujejo, da se tekmovalje po tej plati še zdaleč ni približalo ravni, ki velja drugod po svetu, veliko bolje je bilo celo lani v Avstraliji.

Za Alberta Tombo včerajšnje deveto mesto ni kdove kako odmeven dosežek, vendar pa je italijanski reprezentant še kar zadovoljen, saj pravi, da je izkupiček 22 točk v dveh tekmah do- ber, če upoštevamo, da je šlo za prvi tekmi sezone. Tomba pa se še vedno ni sprijaznil z razveljavitvijo ponedelj- kovega slaloma, na katerem je bil po

prvem spustu na odličnem drugem mestu. Trdi, da razmere za smuko sploh niso bile tako slabe oziroma, da veter na progi ni pihal tako močno. Po njegovem mnenju je bil dvakrat oško- dovan, saj je bila torkova ponovitev v bistvu bolj neregularna in to zaradi megle in sneženja, ki sta se pojavila prav, ko se je sam spustil med količki.

VRSTNI RED

1. Nyberg (Šve.) 2'31"79; 2. Kjuus (Nor.) 2'31"89; 3. Piccard (Fr.) 2'32"82; 4. Bittner (ZRN) 2'32"95; Eriksson (Švi.) 2'32"98; 6. Wallner (Šve.) 2'33"11; 7. Aamodt (Nor.) 2'33"13; 8. Nierlich (Av.) 2'33"14; 9. Pesando in Tomba (oba It.) 2'33"54; 11. Furuseth (Nor.) 2'34"36; 12. Kälin (Švi.) 2'34"41; 13. Ghedina (It.) 2'34"63; 14. Girardelli (Luks.) 2'34"54; 15. Von Grünigen (Švi.) 2'35"20.

LESTVICA ZA SP

Roth (ZRN) in Nyberg (Nor.) 25; Tomba (It.) 22; Tritscher (Av.) in Kjuus (Nor.) 20; Bittner (ZRN) 18; Piccard (Fr.) 15; De Grigis (It.) 12; Accola (Švi.) in Eriksson (Šve.) 11.

Na mednarodnem plavalnem pokalu

Holmertz odličen

RIM — Anders Holmertz, Stefano Battistelli in Manuela Dalla Valle so bili glavni protagonisti prvega dne na mednarodnem plavalnem pokalu v bazenu Fora Italica.

Ob odsotnosti asa Giorgia Lamberti- ja, ki ga pesti vnetje ušesa, je njegov tradicionalni rival Holmertz na 200 m dosegel sijajni čas 1'47"28, ki je doslej drugi najboljši sploh za svetovnim re- kordom.

Evropski prvak Battistelli je na 200 m hrbtno v času 1'59"48 izboljšal drž- žavnih rekord, hkrati pa se na svetovni lestvici pomaknil na absolutno peto mesto.

Veteranka Manuela Dalla Valle pa je na 100 m prsno (1009'88) dosegla drugi letošnji najboljši čas.

Ostali rezultati niso bili vredni omembe.

Začel se je tudi vaterpolski turnir. Jugoslovanska reprezentanca je v prvem kolu s 13:7 (4:2, 2:0, 4:2, 3:3) pre- magala Grčijo.

Izdatna zmaga Triestine

VILLA SANTINA — V prijateljski tekmi so nogometaši Triestine včeraj v Villi Santini kar z 11:0 (5:0) premagali istoimensko domače moštvo, ki nastopa v karzniškem amaterskem prvenstvu. Tržačani so pokazali lep na- predek v uigranosti in primerjavi s prejšnjimi nastopi, a nasprotnik je bil tokrat res dokaj šibek in slabo pri- pravljen.

Strelci za Triestino: Soda v 5. (enaj- stmetrovka), 12., 40. in 54', Trombetta v 6', Giacomaro v 34', Marino v 70., 74., 86., 89. in 90'.

Triestina 1. polčas: Biato, Corino, Donadon, Di Rosa, Costantini, Luiu, Conca, Giacomarro, Soda, Urban, Trombetta.

Triestina 2. polčas - Riommi, Corino, Donadon, Terraciano, Sandrin, Braico, Runcio, Rizzoli, Di Benedetto, Roma- no, Marino.

Na mednarodnem nogometnem turnirju na Wembleyu

Sampdoria danes proti moštvu Real Sociedad

LONDON — Sampdoria bo danes ob 19.00 igrala prvo srečanje velikega mednarodnega nogometnega turnirja na Wembleyu, na katerem bodo nastopile še španski Real So- ciedad in britanski ekipi Aston Villa in Birmingham.

Boškovi vaorvanci se bodo drevi srečali z Real Socie- dom, ki ima napadalno konico v celoti »britansko«: John Aldridge (državni reprezentant Irske), Kevin Richardson in Dalian Atkinson.

Jutri bosta finalni tekmi, ob 14.00 za 3. mesto, ob 16.00 pa za 1. mesto.

Izidi jugoslovanskega nogometnega pokala

Včeraj smo objavili izida šestnajstine pokala jugoslo- vanskega nogometnega pokala, ki sta ju dosegla Koper in ljubljanska Olimpija, danes objavljamo še ostale izide tega pokala: Borac - Dinamo Zagreb 0:7; Treпча - Vojvodina 1:7; Pelister - Rad 2:1; Belišće - Crvena zvezda 2:4; Osijek - Velež 3:2; Novi Sad - Sloboda Tuzla 0:1; Vrapče - Hajduk 0:6; Zadar - Rijeka 2:4 (po 11xm); Partizan - Sutjeska 2:0; Borac (BL) - Vardar 1:0; Sarajevo - Borac Čačak 6:1; Vratnik - Željezničar 1:5; Radnički - Beograd 1:2 (po 11xm); Buduć- nost - Sloboda Titovo Užice 1:0.

Zreb osmine finala bo danes. Prve tekme osmine finala bodo 15., povratne pa 20. t. m.

Po diskvalifikaciji zaradi dopinga

Johnson se vrača

OTTAWA — Kanadski šprinter Ben Johnson bo lahko spet nastopal za svojo državno reprezentanco. Tako je odlo- čila kanadska vlada. Mednarodna diskvalifikacija Johnsonu zapade 24. septembra letos.

Skiba k Messengeru

RAVENNA — Multimilijarderski odbojarski klub Mes- saggero iz Ravenne je za trenerja svojih mladinskih ekip (I) izbral Poljaka Alexandra Skibo, sicer selektorja italijanske mladinske državne reprezentance. Skiba ohranja svojo vlo- go v okviru zveze.

Modra med deseterico

KOPER — Na mladinskem evropskem jadrlnem prven- stvu, ki za razred finn poteka v Cascaiju na Portugalskem sta po štirih regatah jugoslovanska jadrca uvrščena med prvo deseterico. Spličan Marko Kuret je osmi, Koprčan Jure Orel pa deveti: oba z lepimi obeti, da uvrstitev ohrani- ti do konca, saj sta na programu le še dve regati. (Kreft)

Košarkarski maraton

Košarkarska sekcija pri piranskem TVD Partizan bo v času tradicionalnega portoroškega tedna organizirala ko- šarkarski maraton - 24 ur košarke, v katerem se bosta na igrišču Lucije ob portoroški marini pomerili ekipi Portoroža in ljubljanske Ježice. Maraton se bo pričel danes ob 21. uri.

konjske dirke - konjske dirke

Zelo težko je predvideti razplete tekme v Ceseni. V skupini 1 bi se na taki tekmi precej dobro znašel Cruciale. Od skupine x bi omenili Erloneja LB, ki je trenutno v odlični formi. Od skupine 2 bi utegnil presene- titi Riomarina.

V Rimu bo gotovo jurišal na zma- go Dryfon (skupina x), ki je zadnje čase zelo napredoval. V skupini 2 bi lahko presenetil Dakovo, ki je pose- bno nevaren v finišu. Od skupine 1 bi omenili Isagiario.

V Trevisu je naš favorit Elisir pap (skupina x). Moral pa bo paziti na Dolfussa (skupina 1), ki ima dobro pozicijo na startu. Od skupine 2 bi utegnil presenetiti Guardi D' Ausa.

V Montecatiniju je najresnejši kandidat za zmago Gil KS (skupina 1). Posebno pozornost si zasluži tudi Extro Toscano (skupina x), čeprav bo startal v drugi vrsti. Od skupine 2 bo treba paziti tudi na Gezia GIs.

V Follonici bo skušal Conde Or osvojiti drugo zmago na tej tekmi. Paziti pa bo moral na D' Essie D' Asolo (skupina 2), ki bi lahko zelo ugodno presenetil. Od skupine 1 bi

omenili Ghellerja PL, ki je zelo na- prdoval.

V Tarentu je naš favorit Dingone (skupina 2). Njegov najnevarnejši tekmeec naj bi bil Ihoney (skupina x), za presenečenja pa bi lahko poskr- bel Elkadiri (skupina 1).

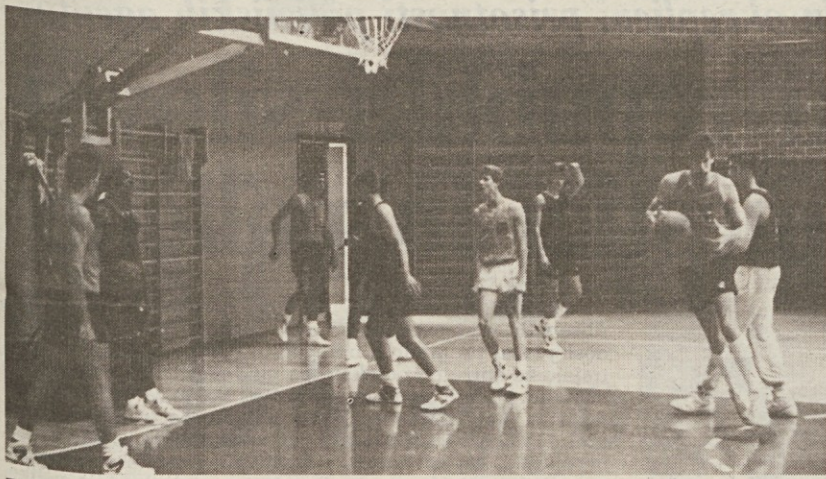
DIRKA TRIS

Naši favoriti: št. 10 Fiyson Gar, št. 18 Jazzy Jen, št. 19 19 Castoro GD. Dodatek za sistemiste: št. 9 Inglemir, št. 2 Filodoro, št. 11 Frescona.

totip

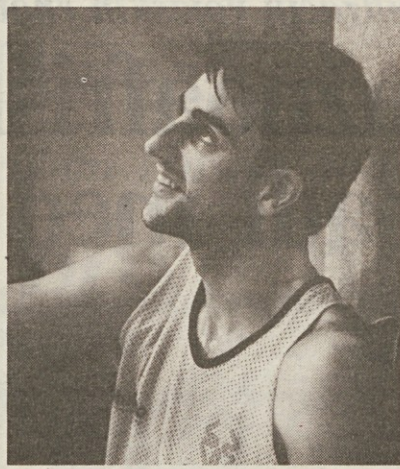
1. — prvi	1
— drugi	x 2
2. — prvi	x
— drugi	1 2
3. — prvi	x
— drugi	1 2
4. — prvi	1
— drugi	x 2
5. — prvi	x
— drugi	1 2
6. — prvi	2
— drugi	x 1

Košarkarji tržaškega prvoligaša se pripravljajo na novo sezono Stefanel meri dokaj visoko

Tržaški košarkarji med treningom

(foto Križmančič)

Marko Lokar spet v ZDA

V šolski telovadnici pod Katinaro se je ducat fantov znojil. Košarkarska žoga je romala od »rdečih« do »črnih«, ki so večkrat spreminjali barvo po navodilih trenerja, ko je ta preizkušal razne taktične sheme. Košarkarji so bili člani Stefanela, ki je s tem treningom zaključil prvi teden priprav, mož s piščalko pa Bogdan Tanjevič.

Prav Tanjeviča smo po treningu prestregli s prošnjo, da bi orisal prvi del priprav za zahtevno prvenstvo v A-1 ligi in podal sliko nadaljnjega načrta dela.

»Teh prvih dni priprav ni prineslo nobenih težav«, je začel Tanjevič. »Fanti so pokazali voljo in motiviranost do dela. Vadbo bomo nadaljevali v Folgarii za dobo dveh tednov, nato pa bo na vrsti nekaj turnirjev. Prvega bomo odigrali celo med pripravami v Folgarii, in sicer v Riva del Garda (18. in 19. avgusta), takoj nato pa še v Lignano. Za temi prvimi igralskimi preizkušnjami bomo ostali za nekaj dni v Trstu. Sledila bosta nova turnirja v Livornu in Astiju s kratkim vmesnim premorom.«

»To bo dejanski uvod v začetek uradnih tekmovanj za italijanski pokal. Prvo tekmo bomo odigrali proti Alnu Fabriano v Riminiju. Pred domačo publiko bomo nastopili na spomin-skem turnirju v dneih 14. in 15. septembra. Poleg nas bo na startu evropski prvak Jugoplastika, četverico pa bosta dopolnila še Enimot Livorno in Phonola Caserta.«

Je zdravstvena slika igralcev zadovoljiva in se lahko z vsemi dela spolno paro ali kdo terja različen režim dela?

»Z izjemo rahlih bolečin v kakšnem kolenu je vse v redu. Program dela je sicer nekoliko okrnjen zaradi odsotnosti nekaterih igralcev. Sartori in Bianchi služita vojaški rok, Cantarello je na svetovnem prvenstvu, mladinska reprezentanca pa nam je odnesla Fučko in De Pola.«

Kakšne bi lahko bile ambicije Stefanela v prihodnjem prvenstvu?

»Vsakdo si lahko za cilj postavi tudi osvojitve državnega naslova. Kot športnik ima tudi to pravico. Skušali bomo izvesti dobro prvenstvo in pri tem bomo upoštevali, da obstajajo tudi možnosti izpada. Predvajati bomo skušali dopadljivo igrati, ki nas je označevala že v minulih sezonah in zadovoljiti tržaško občinstvo. Seveda se bomo skušali uvrstiti v končnico. Od tam dalje pa je vse mogoče.«

Argentini igrajo svetovno prvenstvo. Kakšen razplet predvidevate po vmesnem turnirju v Seattlu, kjer morda niso vsi igrali z maksimalno silo.

»Italija bo lahko nekoliko popravila uvrstitev. Realno bi ji prisodil 5. ali 6. mesto. Favorita sta na vsak način Jugosavija in ZDA.«

V Italijo naj bi prišel Dino Radja. Mimo vsote, ki je bila iznešena kot honorar igralcu, se vam ne zdi, da je

pri njeni postavitvi pred realno vrednostjo subjekta prevladala manjja protagonizma tistega, ki je pripravljen toliko potrositi?

»Brez dvoma gre za protagonistem. Radja je sicer izvrsten igralec, mislim pa, da še ne obstaja igralec, ki bi veljal tisti denar. Niti Magic Johnson. Pri tej operaciji ni nobene gospodarske logike. Radjo zelo spoštujem. Je Jugoslovan kot jaz.... Poteza bo kvarno vplivala na razmerja v športu.«

V zelo mladi ekipi je letos tudi superveteran Dino Meneghin. Prvič po dolgih dolgih letih igranja se Meneghin verjetno zaveda, da bo igral za ekipo, ki realno ne more misliti na naslov. S kakšnimi motivacijami bo nastopal?

»Ah! Tanjevič je torej omenil celo naslov.... Zavedamo se, da so nasprotniki izredno močni, na igrišču pa je treba vedno stopiti s prepričanjem v zmago in dati vse od sebe. Vsako tekmo zase se lahko zmagava v celoti pa se nato doživlja tudi poraze. To je normalno in je tako zapisano v vseh knjigah. Računam, da bodo gledalci vedno prepričani, da smo res dali vse od sebe. V takih pogojih se tudi ob porazu lahko zapusti igrišče z dvignjeno glavo.«

Je v bodočnosti Meneghina možnost, da bi kdaj sedel na važni klopi?

»Ne, ne! Trener ne bom nikoli. Za tako delo treba imeti posebne lastnosti in pripravljen moraš biti tudi romati po celi Italiji, kar ni zame. Največ bi se lahko ukvarjal z učenjem košarke... za zabavo.«

Divje uvažanje tujih igralcev pomeni demotivacijo za določeno število italijanskih igralcev?

»Mladi igralci se s tem težje uveljavljajo. Mesto v ekipi terja sedaj povečano količino dela to pa je tudi ključ do višje kakovosti. Ne gre sicer zanemarjati interesov sponzorjev, gledalcev in sredstev javnega obveščanja.«

Na treningu je bil tudi Marko Lokar, čeprav bo tudi v naslednji sezoni

igral v ZDA. Kakšne so bile njegove izkušnje na drugi strani oceana?

»Odlične. ZDA so še vedno pojem košarke. Pomislimo samo na turnir v Seattlu, kjer je bila druga ekipa ZDA za 40 pik boljša od prve italijanske. Trenerji so odlični, organizacija popolna. Vsakdo se tam lahko veliko nauči.«

Je v vidiku možnost povratka v Italijo?

»Študij nameravam zaključiti v treh letih in pol. Tudi po diplomii nameravam igrati košarko. letošnje možnosti Stefanela? Mislim, da ima klub letos odlično ekipo. Sam nisem še nikoli igral v A-1 ligi, Stefanel pa ima za vsako potrebo po več uporabnih variant in katera od njih bo dovolj tudi za najzahtevnejše taktične potrebe na igrišču.«

Novi Američani črnooranžnih je Sylvester Gray. Predstavil se je takole:

»Doma sem iz Memphisa v Tennesseeju. Eno leto sem igral v NBA za ekipo Miami Heats. V tržaškem kolektivu sem se znašel že po prvih dneh dobro. Igralci so mladi in talentirani.«

Poznaite osebnost katerega od rojakov, ki leto ali dlje že igrajo v Italiji oziroma ste se predhodno zanimali o pogojih. V Italijo je že prišlo mnogo igralcev, ki so bili najavljeni kot vrhunski mojstri, bile pa so zabeležene tudi razočaranja.

»Osebnost ne poznam nobenega od rojakov, ki so zaposleni v Italiji in nisem niti poizvedoval o tukajšnjih pogojih. Seveda poznam igralce, kot sta McAdoo in Dawkins ter številne druge. Da nekateri moji rojaki niso uspeli, spada v okvir normalnih možnosti. Ocena vsakogar je vedno opravljena po zelo kratkem obdobju. V nekaj mesecih je včasih nemogoče ujeti pravi ritem v zasebnem življenju, in stvarnosti ekipe in v zunanjih okoliščinah.«

22-letni Sylvester se je skupno z rojakom Middletonom majal po hodniku, da bi se še novinec v Trstu z njim spustil v mesto.....

BRUNO KRIŽMAN

obvestila - obvestila

ZŠSDI obvešča, da bo 11., 13. in 14. t. m. urad ZŠSDI v Trstu zaprt.

ODBOJKARSKA KOMISIJA PRI ZŠSDI

obvešča, da so še v teku vpisovanja za odbojkarški tečaj za začetnike, ki bo od 5. do 15. septembra 1990 na stadionu 1. maj v Trstu (za mestne otroke) in v Športnem centru v Zgoniku (za otroke iz okolice).

Zainteresirani se lahko prijavijo v uradu ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 76304.

ŠZ JADRAN obvešča, da je društveni urad odprt vsako jutro od 10.30 do 12.30, razen ob sobotah in nedeljah.

ŠZ JADRAN - TEČAJ V PULJU obvešča, da bo tudi letos košarkarski tečaj v Pulju pri IBA. Po sestanku z matičnimi društvi je bil sklep, da bo letos le ena izmena za vse letnike (od letnikov 1973 do 1979), in sicer od 19. do 26. t. m. Za prevoz tečajnikov od Pulja in nazaj bo na razpolago avtobus. Interesenti naj se javijo na Jadranov urad, Ul. Ricreatorio 1 (v Prosvetnem domu na Optični) ali telefonsko na št. 213403 vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) od 10.30 do 12.30 najkasneje do jutri, 11. t. m.

Pozornost domačinov je bila vsa usmerjena v domačino in možno je bilo zato intenzivno fotografiranje. Divje pokanje petardov je zaključilo proslavo.

Slovesnost na trgu je bila le slučaj, ker je bil obisk Chamule pogojen od ogleda edinstvene cerkvice.

Najprej je bilo treba pri slavnem »Departamento de turismo de San Juan de Chamula, Chiapas« zaprositi »pase« za obisk »templo principal«. Veljal je 1000 pesov (450 lir). Na dovolilnici so bila tudi navodila obiskovalcu: ni bilo dovoljeno fotografiranje v notranjosti. Oseba, ki bi se pregrešila nad tem predpisom »será castigada severamente«.

Predpisa ne gre podcenjevati! Pred leti so domačini kamenali dva francoska turista, ki sta v notranjosti cerkve posnela nekaj slik.

Občutki, ki prevzamejo obiskovalca ob vstopu v cerkev nihajo med strahom in začudenjem. Strah je le simboličen in izhaja iz hipoteze, da bi bila nebeska moč res stvarna, začudenje pa se porodi ob čisto posebni notranjosti cerkve.

Glede okrasitve ni cerkev nič več kot skedenj. Klopi za vernike ni. Tla so posuta z borovnimi iglicami. Iz sredine stropa visijo proti stranskim stenam zavese temnih barv. Na vrhu sten je nekaj lukenj, skozi katere prihaja le medla svetloba. Oltar je okrašen s perjem (verjetno umetnim) kričečih barv, ob stenah pa so v steklenih vitrinah ali samo na podstavkih leseni kipi raznih svetnikov. Visoki od pol metra do naravne človeške višine. Kipi svetnikov predstavljajo darila raznih vaških družin za nebeske milosti.

Med obiskom je bilo v cerkvi le nekaj vernikov. Morda dva posameznika in tri skupinice. Vsi so sedeli na petah, molčali ali mrmraje molili. Pred njimi so gorele tanke sveče.

Skupinica, ki je molčala se mi je zdela versko malo zagnana in v cerkvi bolj zaradi počitka, pri drugi pa je potekalo nekaj izjemno važnega.

Na borovih iglicah je na petah sedela mlajša ženska, malo za njo starejši moški, verjetno oče. Ključna osebnost pa je bil moški, ki je pred žensko. Šlo je »curandera« oziroma vrača.

Curandero je neprestano ponavljal nerazumljive besede. Njegovo utišano ali polglasno petje je skrivnostno odmevalo v cerkvi in prepirčevalo žensko, da bo izdravela. Zadeva je že bila v teku ob vstopu v cerkev in po pol ure ji ni bilo še videti kraja. Zadržalo me je, da bi posnel molitev curandera, v cerkvi pa je bilo nevarno vleči na dan kakršnokoli tehnologijo, ker je v kotu stražil redar z običajno palico na ramenu.

Za kratek čas sem šel iz cerkve in si na prostem pripravil registrator. V notranjosti sem nato le pritisnil ob istočasno prisilnem kašljanju s katerim sem prikril kovinski glas. Približal sem se vraču v trenutku, ko je bila njegova molitev najbolj gorča. Seveda sem prikril tudi prekinitvev snemanja.

Se nekaj časa je minilo preden je curandero prekinil svojo molitev in vzel v roke... zdravilo: steklenico cocacole! Dvakrat je pogoltnil in stekleničko dal bolnici, ki je tudi dvakrat srknila. Zelo kratkotrajni tišini je nato sledila nova serija pojočega vzdihovanja.

Prisotnost curandera, ki v tistih krajih nadomešča zdravnika, je v vseh zelo pogosta. Zdravnikov je sploh malo, njihovi honorarji pa so nad

zmožnostni domačinov. Vrač je obvezno ugledna in starejša osebnost in ima nalogo, da bolnika prepriča, da bo ozdravel. Do svojevrstne ozdravitve pride po dolgi molitvi in s pomočjo dodatnih sredstev. Da je cocacola dokaj redno uporabljena sem se prepričal nekaj dni kasneje v Guatemali.

Delo vrača ni zastoj, višina honorarja pa je določena na humani osnovi. Curandero upošteva premoženjsko stanje družine bolnika, vendar tudi čas katerega odmeri posegu. Plačuje se ga v obliki poljedelskih pridelkov, kokoši, jajc ali s kosom mesa ob zakolu domače živali.

Chamula ne nudi drugega. Z vedno prisotnim colectivom sem se odpeljal do križišča za Zinacantan in kmalu ustavil kombi, ki je iz San Cristobala vozil v to vas. V nekaj minutah sem bil pred cerkvijo v središču vasi.

Vas je raztresena po obširni zeleni kotlini. Navidezno je tedaj izgledala prijaznejša od Chamule. Morda pa le zaradi sonca, medtem ko je v Chamuli rahlo pršelo.

Življenje je tu utripalo počasneje ali bolje ga skoraj ni bilo. Na dvorišču

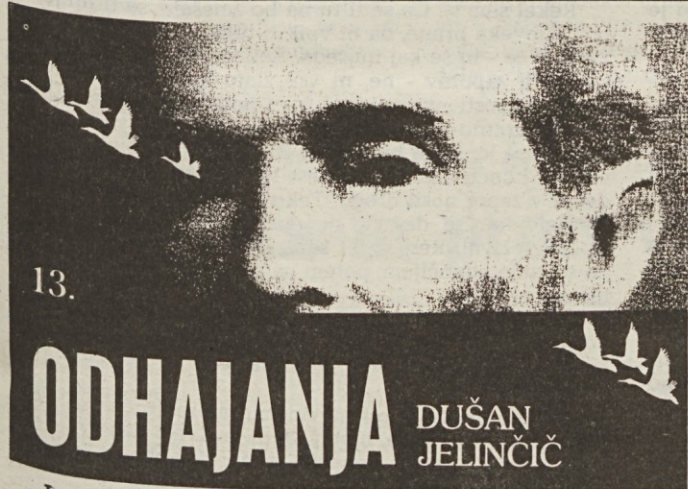

V cerkvi vasi Chamula so redno na delu tudi skrivnostni »curanderi«.

pred cerkvijo je po klopeh spalo nekaj moških, na klopi, ki je obkrožalo veliko slovesno drevo pa so sedeli trije godci in marljivo igrali na tri različne instrumente.

Brez posebne glasbene vzgoje bi enega uvrstil med violine, drugi je bil podoben citram, za tretjega pa nisem dvomil, da je boben. Vse skupaj je bilo zelo pristno. Eksotiko so povečali živordeči počki, ki so pokrivali rame na treh ljudskih umetnikov.

Dalj časa sem poslušal glasbo in zamikalo me je, da bi jo posnel. Navidezno brezbrizno sem stopil za vogal cerkve in si pripravil registrator. Ob povratku sem ga položena v torbi le sprožil. Ko sem snemanje po nekaj minutah prekinil je član trojke brez dvoma opazil sumljivo kretnjo, stopil bliže in me očitajoče vprašal, če sem registriral. Zadeva je bila kočljiva in pred seboj sem videl črno. »Ne!« sem odgovoril. »Si registriral,« je kljuboval domačin. »Pokaži kaj imaš v torbi.« Delal sem se močnega, odbil zahtevo in se umaknil v upanju, da bo odnehal. Bil je na tem, da gre za menoj, nato pa je stvar le opustil.

ODHAJANJA DUŠAN JELINCIC

In naenkrat stojim pred njimi nepripravljen in razgaljen. In občutim jih kot nekaj prevelikega, preveč odločilnega, da bi lahko stopil skoznje, ne da bi se spremenil. Čutim, da od trenutka, ko bom vstopil v tisto najtemnejše, v tisto grozeče in spodnjem križu kaznilnice v Avenidi Figeroa, ne bo zame nič več tako, kot je bilo prej. Zgoditi se mora nekaj usodnega.

Ob tem spoznanju se zdržem. Mrka paznica pa s težkimi ključmi že odpira škripajoča vrata, ki vodijo do celic. Iz tega zadnjega hodnika sije čudna, nenaravna luč, neke med temnomodro in vijoličasto. Vstopim. Vrsta celic,

iz njih pa silijo najrazličnejši glasovi, ki nimajo na sebi nič več človeškega. Podobno je tarnanju, vendar vdano, resignirano, atavično, poraženo. Nobenih viškov in padanj ni v teh glasovih, nič kričečih strun in basovskega bobnenja ni v tej premagani enoglasnosti, nobene upornosti ni v tem, kar sem zgrožen prepoznal za človeške glasove.

In, in... groza! Iz celic molijo koščene roke, ena, dva, deset, sto rok hlasta po nečem neoprijemljivem, neizrekljivem, hlasta po niču samem. Zdrznem se. Se ustavim. Bojim se teh rok, bojim se tega, kar smo storili tem ubogim ljudem. Bojim se rok, ki silijo skozi rešetke in svarijo, da živimo z večno krivdo do soljudi. S krivdo do teh ubogih bitij, ki mislijo, čustvujejo, se jočejo, obupujejo, morda umirajo. Krivdo do človeka, ki ga na ulici nisi hotel pogledati, ker si gledal, kot vedno, tja, kjer ni tvoj pogled koristil nikomur, morda niti samemu sebi ne, pa si ga s tem pogubil, ne da bi vedel zanj.

Na tem hodniku, v tej nerealni temnovijoličasti moreči luči sem se čutil sam, sam s temi ročicami vozlastimi rokami. Izginil je debeli uniformiranec, ki sem ga še trenutek prej čutil, da drsi za mano, izginjala sta Latino in Maurizio, ki sta hodila pred mano, izginil je mladi paznik, ki je plaho mencial ključke celic. Te mu je trenutek prej nemo izročila nema čuvajka, ki je sedaj nemo hodila pred njim, ki je nemo stopila za njo.

Naposled se ustavi pred drugo ali tretjo celico. Jaz se čisto nalahko stresem, ona pa veli čuvajku: »Odpri!«

V trenutku, ko ključki zaškrtajo v ključavnici, koščene, izpite, brezkrvne roke izginejo, se neslišno potegnejo vase in vrata se s peklenskim, kot življenje dolgim škripanjem odpro. Pogledam skozi režo: tema. Iz teme pa buljijo vame štirje pari žarečih oči. Osem kosov žerjavice. In žerjavica se spremeni v vrtinec, vrtinec pa me osami in med potegne v temo, iz katere so žarele te slepeče oči.

Ne vem, koliko časa sem strmel v temo osmih škrlatnih rubinov. Vem le, da se je tema naenkrat razblinila, jaz pa sem zagledal majhen, gnusen, vlažen, črn, umazan, brezizhoden prostor, velik največ dvakrat dva metra, v katerem so žele štiri uboge, drobne postave, vsaka sesuta v dve gubi, in nemo zrle v nas. Bile so tri indijanske ženske, neopredeljive starosti, zavite v debele pisane cunje, pritisnjene k tlom pod težo resignacije in revščine, četrta pa je bilo prestrašeno dekle, očitno tujka, ki je zbegano gledala proti odprtini priprtih vrat.

Takoj sem prepoznal Eugenio in njen zlomljeni izraz. V uri ali dveh se je postarala, sem si mislil, čeprav je prej nisem poznal. Vendar sem pod trpečo masko spoznal, da je bil ta obraz nekoč, pred tisoč leti, veder, širok in sončen. Sedaj pa je iz njega izžareval le strah, obup in huda notranja stiska. Človek se lahko v eni uri postara za več življenj, lahko pa se v več življenjih ne postara niti za minuto, mi je spet šinilo v glavo.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70 - din, polletno 390 - din, letno 780 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 10. avgusta 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Sovjetska kozmonavta Solovjev in Baladin srečno zaključila svojo vesoljsko misijo

MOSKVA — Sovjetska kozmonavta Anatolij Solovjev in Aleksander Baladin sta se vrnila domov. Povratek se je zaključil ob 9.35 po italijanskem času sredi kazahstanske stepe pri Arkaljiku. Kozmonavta sta se vrnila z vesoljsko ladjo Sojuz TM-9, ki je bila pred nedavnim v ospredju mednarodne pozornosti, saj sta bila Solovjev in Baladin na tem, da izgubita življenje v vesolju zaradi okvare na Sojuzu.

Kozmonavta sta namreč preživela šest mesecev na vesoljski postaji Mir. Trenutno sta ju na postaji zamenjala kolega Genadij Strekalov in Genadij Manakov, ki bosta ostala v vesolju vse do decembra.

Tudi vesoljna postaja Mir je povzročila kozmonavtoma nemalo težav. Najhuje trenutke sta preživela 19. julija letos, ko sta zapustila postajo in sta v vesolju popravljala neko lažjo, a kljub vsemu pomembno okvaro na Sojuzu. Ko sta se vračala na Mir in sta porabila že dobršen del rezerve kisika, jima ni uspelo zapreti vhodnih vrat. Solovjev in Baladin sta se morala krepko potruditi, da sta vrata priprla. Dober teden sta se nato trudila, da bi popravila okvaro, vendar kaže, da bo to delikatno delo dokočala še nova posadka na Miru. Kozmonavta pa sta bila zaradi okvar na Sojuzu in Miru primorana izboljšati rekord Jeana Chretien, ki je prebil v vesolju šest ur in eno minuto, saj sta ostala »na zraku« kar sedem ur.

Kljub mobilizaciji vojaških enot in okrepljeni prisotnosti policijskih agentov V Južnoafriški republiki siloviti spopadi med mestici in policijo

PRETORIA — Zaradi silovitih neredov v mestu Port Elisabeth, v jugovzhodnem delu Južnoafriške republike, je doslej (vsaj po uradnih obračunih) umrlo 23 ljudi. Spopadi trajajo že štiri dni, potekajo pa med mestici in policijskimi enotami. Neredi so doslej povzročili škodo za več milijonov dolarjev, kot je izjavil glasniki policije pa je med žrtvami tudi dojenček. Posredovanje zdravniških ekip je bilo precej neuspešno, saj so dostop rešilcev na prizorišča spopadov ovirale številne barikade. Ranjenec je doslej bilo veliko, kar nekaj desetih. Prizorišča spopadov so revne četrti, kjer bivajo pretežno mestici. Do prvih spopadov je prišlo že v torek, in sicer kmalu potem, ko se je izrodil protestni sprevod večje skupine mesticev. Ti so demonstrirali zoper politiko Allana Hendricksa, vodjo mesticev v predstavniški zbornici v Capetownu. Po trditvah neke neodvisne radijske postaje naj bi v Port Elisabeth vladala popolna anarhija, s policijo naj bi se spopadale predvsem tolpe mladeničev. Zaradi poslabšanja položaja je pretorijska vlada poslala v Port Elisabeth vojaške enote.

Neredi v Port Elisabeth so domala zasenčili s težavo doseženo zblizanje med južnoafriško vlado in legitimnim predstavnikom črnske večine, tj. Afriškim narodnim kongresom. Sporazum, dosežen med obema taboroma, je v preteklih dneh odprl stvarna upanja za medetnično »spravo«, zdajšnji neredi pa kažejo, da je veliko vprašanj še povsem odprtih.

Na sliki (telefoto AP): gasilci na prizorišču neredov.

Odkrite človeške lobanje niso del kamorističnega pokopališča

NEAPELJ — V gozdčku pri Castelvolturinu na meji med neapeljsko in casertsko pokrajino so v plastičnih vrečkah v sredo odkrili sedem človeških lobanj in približno sto kosti, vse pa kaže, da ne gre za domnevno »kamoristično pokopališče«. Kot je pokazala prva preiskava, naj bi lobanje in kosti pripadale ljudem, ki so umrli v obdobju takoj po vojni pa tja do začetka 60. let, ko med kamorističnimi bandami še ni bilo vojne.

Na inštitutu za sodno medicino v Caserti podrobno pregledujejo odkrite človeške ostanke, da bi točno določili datum smrti in se po možnosti dokopali do podatkov, ki bi omogočili identifikacijo umrlih. Preiskovalci pa menijo, da je najbolj verjetna domneva, da imajo najdene kosti svoj izvor na kakem vojnem pokopališču, na dan pa naj bi prišle pri gradbenih delih. Takrat naj bi izvajalci del, namesto da bi prijavili svoje odkritje, kosti spravili v plastične vreče in jih skušali zakopati na kakem drugem kraju, da bi se tako izognili izgubi časa pri gradnji.

Kosti je odkril neki gozdni čuvaj, ki je pregledoval gozdček in ugotavljal škodo po požaru in kasnejšem zemeljskem plazju, do katerega je prišlo zaradi močnega naliva, ki se je zliil nad temi kraji.

Pomemben sporazum družbe Snam o dobavi naravnega plina iz SZ

RIM — Italija bo lahko povečala svoj uvoz plina iz Sovjetske zveze. Vest prihaja iz Moskve, kjer sta predsednik družbe Snam (skupina ENI) Pio Pigorini in predsednik sovjetskega državnega podjetja Gasprom, ki deluje v okviru sovjetskega ministrstva za proizvodnjo in distribucijo plina, podpisala pomemben dogovor o povečanju trgovinske menjave med Sovjetsko zvezo in Italijo in o tesnejšem sodelovanju na področju dobave sovjetskega naravnega plina Italiji.

V sporočilu po podpisu dogovora je rečeno, da gre za korak naprej v primerjavi s preteklostjo, med drugim pa predvideva tesno sodelovanje med Gaspromom in Snamom za povečanje proizvodnje plina in učinkovitosti plinovodnega sistema v Sovjetski zvezi. Pri dobavah povečane količine naravnega plina naj bi imel Snam prednost, dogovorili pa so se tudi, da naj bi bile vse naprave, ki bodo potrebne za večjo proizvodnjo, izdelane v Italiji. Sporazum pa predvideva povečano dobavo sovjetskega plina tudi na daljši rok, »s tem dogovorom,« pa je še rečeno v skupnem sporočilu, »pa se še bolj utrjujejo vezi, ki so nastale med Sovjetsko zvezo in Snamom pri dobavljanju sovjetskega plina v Italijo.«

Ta dogovor je danes v luči nove zalivske krize, ki ima lahko izredno negativne posledice na svetovnem naftnem trgu, še toliko bolj pomemben. Povedati je namreč treba, da se je delež naravnega plina v italijanski energetski porabi od naftne krize leta 1973 pa do danes povečal z 10 na 23 odstotkov, medtem ko se je delež nafte v tem obdobju zmanjšal s 75 na 58 odstotkov celotne energetske porabe. Ta trend se bo najbrž še nadaljeval, pri vsem tem pa ima izredno važen delež družba Snam, ki je samo lani iz Sovjetske zveze uvozila skoraj 12 milijard kubičnih metrov naravnega plina.

Vittorio Sgarbi obtičal v kotu občinske palače

Vittorio Sgarbi, ko si je zamišljal, da bo župan (Telefoto AP)

SAN SEVERINO (MACERATA) — Vittorio Sgarbi je obtičal na stolu občinskega svetovalca, žrtev samega sebe in neobičajne vladne koalicije med KD in KPI. Občino San Severino Marche bo namreč vodil demokristijan Pelagalli v sodelovanju s komunisti, socialisti pa so ostali v opoziciji. Sgarbi, ki je bil izvoljen na listah PSL, potem ko se je odrekel kandidaturi na listi KPI v Pesaru, je tako izgubil mesto župana (sam je dejal, da si je to želel) in tudi mesto odbornika za kulturo. Poleg tega pa si je svojimi večkrat neumestnimi izjavami, nakopal tudi vrsto ogorčenih kritik s strani strankarskih kolegov, ki so očitno šele po volitvah spoznali, kako si Sgarbi tolmači egocentrično pojmovanje politike.

Najprej je dejal, da bo kritiziral občinsko vlado, nato pa je najavil, da bo glasoval za koalicijo KD-KPI, ker je »obenem znak poguma in mazohizma«. PSI ga je očitno povabila, naj se vzdrži glasovanja, kar je Sgarbi tudi storil. Ko so ga vprašali, zakaj je zapustil dvorano prav v ključnem trenutku, je dejal, da je moral zadostiti fiziološki potrebi. V San Severinu se lahko sedaj veselijo dejstva, da je njihova občinska usoda odvisna od kogarkoli, a vsaj od Sgarbija ne.

Po desetih mesecih izpustili uslužbenca Rdečega križa

DAMASK — Po desetmesečnem ujetništvu so v libanonski prestolnici izpustili švicarskega državljana in uslužbenca Rdečega križa Emmanuela Christena. Po izpustitvi so ga prepeljali v sirsko prestolnico, tu pa ga izročili nekemu švicarskemu diplomatu. Christena so ugrabile Palestinske revolucionarne enote.

Na sliki (telefoto AP): starši ugrabljenega Christena.

Švedske oblasti so jugoslovanskim izročile znanega slovenskega roparja Ubežnik Škoda ponovno v Mariboru

ZAGREB, MARIBOR — V sredo dopoldne ob 11.25 je letalo švedske družbe SAS pripeljalo na zagrebško letališče Darka Škoda, znanega bančnega roparja v spremstvu treh uslužbenecv švedskih organov varnosti, potem ko je dobrih šest mesecev prebil v švedskih zaporih, nazadnje v Kumli.

Novinarji, ki so znanega ubežnika iz slovenskih zaporov (nazadnje je decembra lani pobegnul iz Maribora) prišli čakati na zagrebško letališče, so se morali obrisati pod nosom za kakršnokoli fotografijo ali razgovor z njim: vrata postaje milice na letališču, kjer so Škoda zasliševali hrvaški miličniki, so bila za novinarje nepreklicno zaklenjena. Božo Peteh, samostojni svetovalec republiškega sekretariata za pravosodje in upravo, nam je izjavil, da je bil Škoda minulih petnajst dni v izolaciji, se pravi v dosti strožjem zaporu, kot je samica, ter da je zelo utrujen in nerazpoložen. Peteh je na vprašanje zakaj izolacija, odgovoril, da so Švedi posumili, da namerava Škoda pobegniti iz zapora. Vzrok suma? V zaporniški kantini je kupil športne copate, paznike naj bi spraševal, kdaj so izmene, želel pa je tudi trenirati na zaporniškem dvorišču.

Ker je bil varnostni sistem na letališču Pleso nepopustljiv smo poiskali drugo možnost za srečanje in pogovor z Darkom Škodo - v mariborskem zaporu, kamor so ga prepeljali iz Zagreba. Škoda je bil ob našem obisku umirjen in kljub utrujenosti, ki jo je priznal (ob 5.30 so ga s posebnim letalom odpeljali iz Kumle v Koebenhaven, od tod pa z redno linijo SAS v Zagreb), pripravljen za pogovor.

Njegove prve besede: »Vesel sem, da mi je uspelo priti nazaj.« Zakaj? Uradni zaznamek je tak: »19. julija so me v naglici odpeljali v izolacijo. Štiri dni nisem vedel zakaj. Niso mi dovolili sprehodov, ničesar. Po štirih dneh so me poklicali in mi povedali, da sem kupil posebne športne copate za tek, da sem spraševal paznike, kdaj imajo izmene, da teniram ter da je iz tega očitno, da hočem bežati. In tudi to, da sem paznikom rekel, če ne bom zbežal iz zapora, bom zbežal s transporta. Nekaj časa potrebujem,

da bom o tem lažje govoril. Vendar pa mi je šele teh devetnajst dni v izolaciji odprlo oči. Toliko hudega nisem še nikoli doživel.

Rekel sem si: Če se ti tu ne bo zmešalo, se ti nikjer ne bo... Človeka prime, da bi vpil in tulil, a potem je še huje: zvežejo te - in še kaj hujskega. Toliko opevana psihologija švedskih zaporov - ne, ni vse zlato kar se sveti. Toliko podkupljivosti nisem videl še v nobenem zaporu. Droga ima petkratno ceno kakršna sicer velja na Švedskem. In zgodilo se je, da je bil učitelj, ki je v zaporu nekaj predaval, na koncu obsojen na šest let zapora, ker je za velik denar v zapor nosil drogo. Tako je na Švedskem. Kradajo, jemljejo kar se da... V slovenskih zaporih česa takega nisem doživel. Res, vesel sem, da sem »doma«. Želim si, da se malo odpočijem, potem pa naj storijo, kar mislijo, da morajo.«

Darko Škoda je tudi ponovil stavek, ki ga nekateri poznajo že od prej, da šele zdaj ve kaj hoče, in da je bila izolacija zanj dobra šola. »Morda je bilo celo dobro, da sem bil v Kumli.«

Zadeva Škoda, kljub navidezno morebitnemu prevelikemu poudarku tiska, najbrž še ni doživela končnega epiloga. Ne zgolj zaradi nenehne možnosti pobege, za kar se je Škoda izkazal kot velik rutiner, ampak tudi vprašanj, ki spremljajo vso nadaljnjo obravnavo tega 28-letnega znanca slovenske pravosodne in kaznovalne politike. A če bo v zaporih, kjer bo spet preživel kos svojega življenja, veljal vsaj za polovico tako strog varnostni sistem, kot je bil v sredo na zagrebškem letališču, kjer je bil v rokah hrvaške policije, mu vnovični pobeg ne bo uspel. Še to: Škoda so Švedi opremili z dvema potovalnima torbama, »naši« pa so mu poklonili žepnino, 80 dinarjev. Škoda je kratko komentiral: »Ne vem, koliko je vreden ta denar.«

V primerjavi s tistim, kar se je pred nedavnim vrtilo v njegovih rokah - nič.

MARJANA VONČINA